

II

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja nie jest obowiązkowa)

DECYZJE

KOMISJA

DECYZJA KOMISJI

z dnia 11 marca 2008 r.

w sprawie pomocy państwa C 61/03 (ex NN 42/01) udzielonej przez Włochy na rzecz przemysłu lotniczego

(notyfikowana jako dokument nr C(2008) 845)

(Jedynie tekst w języku włoskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2008/806/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 88 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych osób trzecich do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Analizowany środek dotyczy indywidualnych środków pomocy przeznaczonych na projekty badawczo-rozwojowe w sektorze lotniczym. Środki te zostały przyznane przez Włochy na mocy ustawy nr 808 z dnia 24 grudnia 1985 r. – *Interventi per lo sviluppo e l'accrescimento di competitività delle industrie operanti nel settore aeronautico* (Działania na rzecz rozwoju i wzrostu konkurencyjności sektorów działających w przemyśle lotniczym) (zwanej dalej „ustawą nr 808/85”). Komisja zatwierdziła ten program pomocy w 1986 r. ⁽²⁾.

1. PROCEDURA

- (2) Dnia 7 października 1999 r. i ponownie dnia 12 stycznia 2001 r. Komisja otrzymała skargę, z której wynika, że Włochy przyznały bezprawne środki pomocy na indywidualne projekty badawczo-rozwojowe (BiR) realizowane we włoskim przemyśle lotniczym.
- (3) Dnia 8 maja 2000 r. Komisja zażądała informacji; władze włoskie przesyłały je dnia 1 sierpnia. Skarżący dostarczył

dotatkowe informacje pismami z dnia 27 kwietnia 2001 r. i 30 maja 2002 r.

- (4) Dnia 1 lutego 2001 r. władze włoskie dostarczyły Komisji pewne informacje dotyczące niezgłoszonych środków pomocy udzielonych przez Włochy na rzecz trzynastu projektów BiR.
- (5) Pismami z dnia 14 sierpnia 2001 r. i 24 sierpnia 2001 r. Komisja zażądała od władz włoskich dodatkowych informacji na temat projektów. Włochy odpowiedziały dnia 31 października 2001 r., udzielając dodatkowych informacji na temat sześciu przypadków.
- (6) W 2002 r. Komisja zwróciła się do niezależnych ekspertów o ocenę sześciu projektów. Sprawozdania z tych ocen dostarczono Komisji w dniach 7 kwietnia 2003 r. i 23 kwietnia 2003 r.
- (7) Na wniosek władz włoskich odbyły się dwa spotkania: dnia 27 maja 2003 r. i 30 czerwca 2003 r.
- (8) Dnia 1 października 2003 r. Komisja podjęła decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego (zwaną dalej „pierwszą decyzją o wszczęciu postępowania”) w odniesieniu do sześciu środków pomocy o znacznej wartości przyznanych na rzecz projektów badawczo-rozwojowych, których Włochy wcześniej nie zgłosiły indywidualnie, co jest sprzeczne z przepisami mającymi zastosowanie w zakresie pomocy na rzecz BiR, tj. komunikatem Komisji – Wspólnotowe zasady dotyczące pomocy państwa na rzecz badań i rozwoju ⁽³⁾ (zwane dalej „zasadami z 1996 r.”) oraz wspólnotowymi zasadami

⁽¹⁾ Dz.U. C 16 z 22.1.2004, s. 2 i Dz.U. C 252 z 12.10.2005, s. 10.

⁽²⁾ Sprawa N 281/84, pismo SG(86) 5685 z dnia 14 maja 1986 r.

⁽³⁾ Dz.U. C 45 z 17.2.1996, s. 5.

- dotyczącymi pomocy państwa na rzecz BiR z 1986 r. ⁽⁴⁾ (zwane dalej „zasadami z 1986 r.”). W odniesieniu do sześciu projektów Komisja wyraziła pewne wątpliwości co do ich zgodności z przepisami, mającymi zastosowanie w zakresie pomocy na rzecz BiR ⁽⁵⁾.
- (9) Po przyjęciu pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania następujące osoby trzecie przedstawiły swoje uwagi, odpowiednio:
- a) Włochy – pismem z dnia 3 lutego 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 4 lutego 2004 r. Pismem z dnia 18 lutego 2004 r. zarejestrowanym przez Komisję dnia 23 lutego 2004 r. Włochy przekazały zmienioną wersję swoich uwag;
 - b) Francja – pismem z dnia 20 lutego 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję w tym samym dniu;
 - c) grupa Finmeccanica – pismem z dnia 20 lutego 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 23 lutego 2004 r.;
 - d) pismem z dnia 23 lutego 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję w tym samym dniu, swoje uwagi przekazała zainteresowana osoba trzecia, która chciała pozostać anonimowa.
- (10) Pismem z dnia 22 marca 2004 r. uwagi, które otrzymała Komisja, zostały przekazane Włochom.
- (11) Pismem z dnia 26 maja 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 28 maja 2004 r., Włochy odpowiedziały na te uwagi.
- (12) Pismem z dnia 1 lipca 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 6 lipca 2004 r., zainteresowana osoba trzecia dostarczyła dodatkowe informacje odnośnie do zastosowania ustawy nr 808/85, która ustanawia program pomocy zatwierdzony w sześciu przypadkach, których dotyczy w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania.
- (13) Pismem z dnia 3 sierpnia 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 4 sierpnia 2004 r., Włochy przekazały dodatkowe informacje na temat ustawy nr 808/85 i jej zastosowania do przypadków będących przedmiotem pierwotnego postępowania wyjaśniającego.
- (14) Pismem z dnia 19 sierpnia 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 20 sierpnia 2004 r., zainteresowana osoba trzecia dostarczyła dodatkowe informacje odnośnie do ustawy nr 808/85 i jej zastosowania do przypadków indywidualnych.
- (15) Pismem z dnia 13 września 2004 r. Komisja zażądała od Włoch dodatkowych informacji na temat przypadków analizowanych w ramach pierwotnego postępowania wyjaśniającego.
- (16) Pismem z dnia 20 września 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 22 września 2004 r., zainteresowana osoba trzecia dostarczyła dodatkowe informacje odnośnie do ustawy nr 808/85 i jej zastosowania do przypadków indywidualnych.
- (17) Pismem z dnia 30 września 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 1 października 2004 r., Włochy odpowiedziały na wyżej wymienione pismo Komisji z dnia 13 września 2004 r.
- (18) Pismem z dnia 12 października 2004 r. Komisja ostrzegła Włochy, że informacje dostarczone w odpowiedzi na pismo z dnia 13 września 2004 r. uważa za niekompletne. Komisja przypomniała Włochom swoje żądanie, uściślając, że w przypadku braku odpowiedzi lub odpowiedzi niepełnej wezwie rząd włoski do przedstawienia informacji w trybie art. 10 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE ⁽⁶⁾ (zwanego dalej „rozporządzeniem proceduralnym”).
- (19) Pismem z dnia 15 października 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję w tym samym dniu, i pismem z dnia 22 października 2004 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 25 października 2004 r., Włochy odpowiedziały na wyżej wymienione pismo Komisji z dnia 12 października 2004 r.
- (20) Dnia 10 grudnia 2004 r. Komisja przyjęła decyzję ⁽⁷⁾ o wezwaniu Włoch do dostarczenia informacji i zażądała pełnej odpowiedzi na pytania postawione w wyżej wymienionym piśmie z dnia 13 września 2004 r.
- (21) Pismem z dnia 19 stycznia 2005 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 21 stycznia 2005 r., Włochy odpowiedziały na wezwanie do udzielenia informacji.
- (22) Pismem z dnia 10 marca 2005 r., zarejestrowanym przez Komisję dnia 14 marca 2005 r., Włochy przesłały uzupełnienie informacji przesłanych w odpowiedzi na wezwanie do udzielenia informacji.
- (23) Decyzją z dnia 22 czerwca 2005 r. ⁽⁸⁾ Komisja przyjęła decyzję o rozszerzeniu zakresu postępowania (zwaną dalej „drugą decyzją o wszczęciu postępowania”). Dnia 12 października 2005 r. druga decyzja została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽⁹⁾.
- (24) Pismem z dnia 17 czerwca 2005 r. władze włoskie zwróciły uwagę na fakt, że zakres obydwu decyzji o wszczęciu postępowania dotyczył kwestii mających znaczenie dla bezpieczeństwa narodowego.
- (25) Pismem z dnia 15 lipca 2005 r. Komisja odpowiedziała, że prowadzone przez nią postępowanie będzie ograniczone wyłącznie do aspektów cywilnych i że ocena projektów mających znaczenie dla bezpieczeństwa narodowego zostanie przeprowadzona precyzyjnie – w taki sposób, by wyłączyć je z zakresu ostatecznej decyzji.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1.

⁽⁷⁾ Pismo Komisji C(2004) 5009 z dnia 10.12.2004.

⁽⁸⁾ C(2005) 1813 wersja ostateczna.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 252 z 12.10.2005, s. 10.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 83 z 11.4.1986, s. 2.

⁽⁵⁾ Zob. przepisy 3 i 4.

- (26) Na wniosek władz włoskich, pismami z dnia 6 września 2005 r. i z dnia 18 listopada 2005 r., Komisja przekazała Włochom wszystkie dokumenty wymienione w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania, tj. dokumenty przesłane przez zainteresowaną osobę trzecią.
- (27) Dnia 24 października 2005 r. władze włoskie przedstawiły swoje pierwsze uwagi w związku z drugą decyzją o wszczęciu postępowania, dotyczące głównie funkcjonowania ogólnego programu pomocy.
- (28) Dnia 30 listopada 2005 r. władze włoskie przedstawiły dodatkowe uwagi, uzupełniając je następnie o szereg załączników dnia 6 grudnia 2005 r.
- (29) Dnia 11 listopada 2005 r. zainteresowana osoba trzecia przedstawiła swoje uwagi w związku z drugą decyzją o wszczęciu postępowania. Dnia 19 grudnia 2005 r. uwagi te zostały przekazane władzom włoskim, które odpowiedziały pismem z dnia 6 marca 2006 r.
- (30) Dnia 3 maja 2006 r. odbyło się spotkanie Komisji z władzami włoskimi. Po tym spotkaniu Komisja zażądała dodatkowych informacji pismem z dnia 23 maja 2006 r., w którym zwracała uwagę władz włoskich na informacje, do których przedstawienia wezwała w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania.
- (31) Dnia 5 maja 2006 r. władze włoskie przedstawiły swoje uwagi na temat charakteru części informacji, w szczególności na temat możliwości przekazania Trybunałowi Obrachunkowemu wykazu projektów załączonego do oświadczenia złożonego przez zainteresowaną osobę trzecią.
- (32) Dnia 29 czerwca 2006 r. władze włoskie przekazały ponadto uchwałę Międzyministerialnej Komisji ds. Planowania Gospodarczego (zwanej dalej „MKPG”), przyjętą dnia 22 marca 2006 r., która zgodnie z intencjami władz włoskich miała na celu zagwarantowanie zgodności programu pomocy z przepisami dotyczącymi pomocy państwa w zakresie BiR.
- (33) Dnia 11 lipca 2006 r. władze włoskie przedstawiły swoje pierwsze uwagi w odpowiedzi na pismo z dnia 23 maja 2006 r.
- (34) Dnia 17 października 2006 r. władze włoskie uzupełniły uwagi przesłane w odpowiedzi na pismo Komisji i dostarczyły wykaz projektów sfinansowanych w ramach programu pomocy. Dnia 24 października 2006 r. władze włoskie dostarczyły załączniki wymienione w poprzednim piśmie.
- (35) Pismem z dnia 12 grudnia 2006 r. Komisja zażądała dodatkowych informacji na temat harmonogramów zwrotu pomocy w odniesieniu do projektów, które znajdowały się w wykazie dostarczonym przez władze włoskie, i zaproponowała przedyskutowanie aspektów technicznych planów udzielenia i zwrotu pomocy dla poszczególnych projektów.
- (36) Po spotkaniu w dniu 30 marca 2007 r. władze włoskie dostarczyły w dniu 24 kwietnia 2007 r. informacje na temat wyników kompletnych obliczeń dotyczących projektów i przekazały dwie noty dotyczące dwóch projektów wymienionych w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania (A139 i BA609).
- (37) Po innym spotkaniu, które odbyło się dnia 26 kwietnia 2007 r. w siedzibie Stałego Przedstawicielstwa Włoch przy UE, w dniu 4 maja 2007 r. zorganizowano kolejne spotkanie, podczas którego władze włoskie przedstawiły delegacji Komisji do wglądu dokumenty (uznawane za poufne ze względów bezpieczeństwa narodowego), dotyczące dwóch wyżej wymienionych projektów.
- (38) Dnia 23 maja 2007 r. odbyło się końcowe spotkanie w sprawie harmonogramów zwrotu pomocy dla poszczególnych projektów.
- (39) Komisja zażądała określonych informacji pismem z dnia 21 czerwca 2007 r. Pismo to zawierało w załączniku harmonogramy oraz warunki zwrotu pożyczek dla poszczególnych projektów BiR.
- (40) Włochy w odpowiedzi na to pismo, udzielonej dnia 1 sierpnia 2007 r., zatwierdziły harmonogramy załączone do ostatniego pisma Komisji i dostarczyły informacje na temat innych kwestii podniesionych w tym piśmie. Inne dodatkowe informacje zostały przesłane w dniu 1 października 2007 r.
- (41) Dnia 5 października 2007 r. odbyło się kolejne spotkanie z władzami włoskimi, w którym uczestniczył komisarz Kroes i minister Bersani.
- (42) Władze włoskie dostarczyły dodatkowe informacje pismami datowanymi na dzień 29 października 2007 r., 27 listopada 2007 r. i 12 grudnia 2007 r.
- (43) Komisja zażądała dodatkowych informacji pismem z dnia 23 listopada 2007 r.
- (44) Spotkania z Francją lub anonimową osobą trzecią odbyły się w następujących terminach: 21 marca 2006 r., 18 października 2006 r., 10 listopada 2006 r., 22 maja 2007 r., 5 lipca 2007 r., 6 września 2007 r., 14 i 19 listopada 2007 r. i 11 lutego 2008 r.

2. OPIS PROGRAMU POMOCY ZATWIERDZONEGO W 1986 R.

- (45) Jak zaznaczono w motywie 1, Komisja zatwierdziła program pomocy na rzecz BiR dla sektora lotnictwa we Włoszech w 1986 r. W decyzji Komisja zwracała uwagę na fakt, że dokładny sposób finansowania ze środków publicznych, w szczególności w zakresie zwrotów, zostanie ustalony w terminie późniejszym osobno dla każdego projektu.

- (46) W swojej decyzji Komisja przypomniała o konieczności zgłoszenia wszystkich indywidualnych środków pomocy, których wartość przekracza 20 mln ECU w zakresie kosztów kwalifikowalnych, zgodnie z pkt 5.5 zasad z 1986 r. ⁽¹⁰⁾.
- (47) Okazało się, że władze włoskie nigdy nie zgłosiły Komisji, wbrew art. 88 ust. 3 Traktatu WE, żadnego przypadku zastosowania ustawy nr 808/85.
- (48) Pierwotny zakres zastosowania ustawy nr 808/85 zgłoszonej Komisji przewidywał, że budżet przeznaczony na planowane działania wyniesie 690 mld ITL i zostanie wydatkowany w latach 1985–1989. Pierwotny zakres zastosowania zgłoszonej ustawy był kilkakrotnie rozszerzany po 1989 r. poprzez decyzję o refinansowaniu przyjmowane przez rząd włoski. Żadna z tych decyzji nie została zgłoszona Komisji, wbrew art. 88 ust. 3 Traktatu.
- (49) W związku z wejściem w życie zasad wspólnotowych z 1996 r. ⁽¹¹⁾ władze włoskie zatwierdziły ⁽¹²⁾ odpowiednie środki, w tym nowe progi powodujące konieczność zgłoszenia w wysokości 25 mln ECU dla kosztów kwalifikowanych i 5 mln ECU dla pomocy.
- (50) W trakcie 2001 i 2002 r. Komisja i władze włoskie prowadziły korespondencję ⁽¹³⁾ w sprawie programu pomocy. Celem tej korespondencji było wprowadzenie pewnych zmian do programu, aby stał się on zgodny z kryteriami ustanowionymi w zasadach wspólnotowych z 1996 r.
- (51) Na skutek wymiany korespondencji Włochy przyjęły tekst mający na celu spełnienie kryteriów wyżej wymienionych zasad wspólnotowych ⁽¹⁴⁾. Po otrzymaniu tego dokumentu, przekazanego dnia 22 listopada 2002 r., Komisja zatwierdziła zobowiązania Włoch pismem z dnia 18 grudnia 2002 r.
- (52) Ustawa nr 808/85 przewidywała trzy rodzaje ewentualnej pomocy państwa na rzecz przedsiębiorstw z sektora przemysłu lotniczego. Obecnie pozostał już tylko jeden rodzaj pomocy, który jest przedmiotem niniejszej decyzji, tj. środki pomocy oparte na art. 3 lit. a) przedmiotowej ustawy.
- (53) Pomoc ta polega na finansowaniu przez państwo części kosztów projektów BiR realizowanych przez włoskie przedsiębiorstwa w sektorze lotnictwa we współpracy z przedsiębiorstwami zagranicznymi.

3. WĄTPLIWOŚCI PODNIESIONE W PIERWSZEJ DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA

- (54) Pierwsza decyzja o wszczęciu postępowania dotyczyła trzynastu indywidualnych projektów BiR.

- (55) W tej pierwszej decyzji Komisja podniosła pewne wątpliwości co do zgodności szeregu dużych projektów BiR (wymienionych w motywie 60 w tabeli 1) niezgłoszonych zgodnie z przepisami obowiązującymi w zakresie pomocy na rzecz BiR (zasady z 1986 r. i zasady z 1996 r. ⁽¹⁵⁾).
- (56) W szczególności Komisja miała wątpliwości, czy:
- część zadań wyznaczonych w różnych projektach może być zaklasyfikowana jako działania na rzecz rozwoju przedkonkurencyjnego: A109X, A109DEF, MD95 ⁽¹⁶⁾, MD11, DO328 Panels i DO328EC;
 - pomoc miała skutek zachęcający w przypadku różnych projektów: A109X, A109DEF, MD95, MD11, DO328 Panels i DO328EC.
- (57) Komisja nie zgłosiła żadnych zastrzeżeń odnośnie do czterech innych projektów (DO328, MD11 winglet, ATR72 i EH101), opierając się na dostępnych wówczas informacjach.
- (58) Komisja ustaliła, że jeden projekt ([...] ^(*)) objęty był zakresem zastosowania art. 296 ust. 2 Traktatu.
- (59) Na koniec Komisja uznała, opierając się na dostępnych wówczas informacjach, że wartość dwóch projektów (kabiny ciśnieniowe, A119 Koala) była niższa od progu wymagającego indywidualnego zgłoszenia.
- (60) Poniższa tabela zawiera podsumowanie informacji na temat tych projektów:

Tabela 1

Projekty wymienione w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania

Projekt	Beneficjent	Komentarz
1) Kabiny ciśnieniowe	Alenia	Wówczas uznawany za nieprzekraczający progu wymagającego indywidualnego zgłoszenia
2) A109X	Agusta	Wątpliwości co do zakwalifikowania działalności jako BiR i do efektu zachęcającego
3) A119 Koala	Agusta	Wówczas uznawany za nieprzekraczający progu wymagającego indywidualnego zgłoszenia

⁽¹⁰⁾ Zob. przypis 4.

⁽¹¹⁾ Zob. przypis 3.

⁽¹²⁾ Pismo z dnia 27.3.1996, A/322247.

⁽¹³⁾ Pisma Komisji D/54984 z 30.11.2001, D/50557 z 11.2.2002, D/52819 z 4.6.2002 i pisma Włoch A/30747 z 1.2.2002, A/31921 z 13.3.2002 i A/57170 z 18.12.2002. Postępowanie E 48/2001.

⁽¹⁴⁾ Uchwała MKPG z dnia 2 sierpnia 2002 r. „Direttive per gli interventi nel settore aerospaziale” (Wytyczne w sprawie środków pomocy w sektorze lotnictwa).

⁽¹⁵⁾ Zob. przypisy 3 i 4.

⁽¹⁶⁾ W przypadku tego projektu podniesiono również wątpliwość co do możliwości zaklasyfikowania niektórych działań jako badań przemysłowych.

^(*) Informacja zastrzeżona związana z ochroną zasadniczych interesów bezpieczeństwa narodowego lub informacja zastrzeżona związana z ochroną interesów handlowych.

Projekt	Beneficjent	Komentarz
4) A109DEF	Agusta	Wątpliwości co do zakwalifikowania działalności jako BiR i do efektu zachęcającego
5) MD95	Alenia	Wątpliwości co do zakwalifikowania działalności jako BiR i do efektu zachęcającego
6) [...]	[...]	objęty zakresem stosowania art. 296 Traktatu
7) MD11LWR	Alenia	Wątpliwości co do zakwalifikowania działalności jako BiR i do efektu zachęcającego
8) DO328EC	Aermacchi	Wątpliwości co do zakwalifikowania działalności jako BiR i do efektu zachęcającego
9) DO328 Panels	Aermacchi	Wątpliwości co do zakwalifikowania działalności jako BiR i do efektu zachęcającego
10) DO328	Aermacchi	Brak zastrzeżeń na podstawie informacji wówczas dostępnych
11) MD11 Winglet	Alenia	Brak zastrzeżeń na podstawie informacji wówczas dostępnych
12) ATR72	Alenia	Brak zastrzeżeń na podstawie informacji wówczas dostępnych
13) EH101 utility	Agusta	Brak zastrzeżeń na podstawie informacji wówczas dostępnych

4. BENEFICJENCI

(61) W pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania wymieniono następujących beneficjentów:

- a) Agusta, która zmieniła nazwę na AgustaWestland po połączeniu z Westland, spółka należąca do grupy Finmeccanica, specjalizująca się w śmigłowcach;
- b) Alenia, spółka należąca do grupy Finmeccanica, specjalizująca się w konstrukcjach lotniczych;
- c) Aermacchi, spółka należąca do grupy Finmeccanica od stycznia 2003 r., początkowo specjalizująca się w produkcji wojskowych samolotów szkoleniowych, później zróżnicowała swoją działalność w dziedzinie konstrukcji lotniczych.

(62) Z informacji dostarczonych po przyjęciu pierwszej decyzji wynikało, że istnieją jeszcze dwaj inni beneficjenci:

- a) Avio, spółka specjalizująca się w produkcji silników lotniczych; Avio należała wcześniej do grupy Fiat (i nosiła nazwę FiatAvio); później została kupiona przez grupę należącą do funduszu *private equity* Carlyle, przy czym grupa Finmeccanica posiadała pakiet mniejszościowy. W 2006 r. Avio przeszła pod kontrolę grupy należącej do funduszu *private equity*

Cinven, przy czym grupa Finmeccanica posiada 25 % udziałów w przedsiębiorstwie;

- b) Piaggio Aero Industries (zwana dalej „Piaggio”) jest przedsiębiorstwem produkującym konstrukcje i silniki lotnicze; powstała w listopadzie 1998 r., kiedy grupa akcjonariuszy nabyła aktywa przedsiębiorstwa znanego wcześniej jako Rinaldo Piaggio S.p.A i przejęła jego projekty z dziedziny lotnictwa, jak potwierdzono w korespondencji (informacje udzielone przez władze włoskie) prowadzonej między ministerstwem przemysłu a Piaggio Aero Industries.

5. UWAGI WŁOCH NA TEMAT WĄTPLIWOŚCI PODNIESIONYCH W PIERWSZEJ DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA

- (63) Włochy uznały, że informacje, jakimi dysponowała Komisja na temat projektów, co do których podniesione zostały wątpliwości w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania, były całkowicie niewystarczające. Włochy uznały ponadto, że właśnie z powodu tego niedoinformowania Komisja miała uzasadnione wątpliwości odnośnie do przedmiotowych projektów. Celem rozwiania tych wątpliwości Włochy dostarczyły obszernych informacji na temat projektów, w szczególności dotyczących kwalifikowalności kosztów w fazie badań i działania pomocy jako zachęty.
- (64) Odnośnie do projektu A109DEF Włochy przedstawiły szczegółowy opis projektu BiR, którego celem było stworzenie śmigłowca, ze szczególnym podkreśleniem kwestii montażu nowego typu silnika, płóz, śmigła, awioniki i kadłuba. Władze włoskie dostarczyły ponadto harmonogram wdrażania projektów, z którego wynika, że innowacje zawarte w wyżej wymienionych elementach zostały wprowadzone na długo przed otrzymaniem certyfikatu (co miało miejsce w 1998 r.) i przed ich zastosowaniem w śmigłowcu A109 Power, wyposażonym w silnik Turbomeca, który uzyskał certyfikat w czerwcu 2001 r. Takie następstwo wydarzeń świadczyłoby ponadto o tym, że pomoc miała skutek zachęcający, ponieważ technologie były nowe i nie były wcześniej stosowane w żadnym innym statku powietrznym.
- (65) Odnośnie do projektu A109X Włochy przedstawiły szczegółowy opis projektu BiR ze szczególnym podkreśleniem śmigła ogonowego, układu przenoszącego, wirnika nośnego i kadłuba. Włochy wskazały, że szczególne elementy projektu A109X – pięciopłatowy wirnik nośny, wirnik pomocniczy otunelowany w stateczniku kierunkowym i przekładnia redukcyjna z kołami płasko-stożkowymi – nie występowały w żadnym innym produkcie Agusty. Władze włoskie wskazały ponadto, że celem projektu A109X było opracowanie nowej generacji śmigłowców, których wprowadzenie na rynek planowane jest dopiero po 2009 r.
- (66) Odnośnie do projektów MD95 i MD11 władze włoskie uznały, że informacje, jakimi dysponowała Komisja w momencie przyjmowania pierwszej decyzji o wszczęciu

- postępowania, były niewystarczające, by móc dokonać rozróżnienia między dwoma projektami, które powinny być analizowane oddzielnie, mimo że obydwa dotyczą kadłuba.
- (67) Zdaniem władz włoskich projekt MD95 obejmował działalność klasyfikowaną jako przemysłowe prace badawczo-rozwojowe oraz działania przedkoncepcyjne, ponieważ umożliwił spółce Alenia uzyskanie większej wiedzy na temat kadłubów dla dużych statków powietrznych. Działania te dotyczyły w szczególności metod obliczania dla celów projektowania kadłubów, opracowania specjalnych kodów wytrzymałości kadłuba na uszkodzenia i podniesienie ogólnego poziomu wiedzy w przedsiębiorstwie na temat pewnych aspektów inżynierii, jak na przykład konstrukcyjne rozwiązania zapobiegające pożarom oraz korozji materiałów.
- (68) Odnośnie do projektu MD11 władze włoskie wskazują, że działalność BiR dotyczyła opracowania prototypu w ramach badań wstępnych. Projekt umożliwił utworzenie baz danych i procesów projektowych celem zastosowania nowych technologii w zakresie kadłubów statków powietrznych, co stanowiło nowy rodzaj działalności dla przedsiębiorstwa Alenia.
- (69) Ponadto władze włoskie wyjaśniły, dlaczego środki pomocy miały w przypadku tych dwóch projektów skutki zachęcające. Pomoc umożliwiła przedsiębiorstwu Alenia znaczne zwiększenie wydatków na BiR, tj. o [...] łącznych obrotów spółki w ciągu czterech lat realizacji projektów. Zdaniem Włoch dzięki projektom przedsiębiorstwo Alenia podniosło stan swojej wiedzy technologicznej ponad normalny poziom.
- (70) Odnośnie do dwóch projektów dotyczących DO328 władze włoskie podkreśliły przede wszystkim, że dotyczyły one tzw. projektów DO328 Panels i DO328 Extended Capacity (EC)⁽¹⁷⁾. Projekt DO328 basic dotyczył prowadzonych przez AerMacchi prac na uzyskaniem większego technologicznego *know-how* w zakresie lotnictwa cywilnego. Do końca lat 80. ubiegłego wieku AerMacchi zajmowało się głównie wojskowymi samolotami szkoleniowymi.
- (71) Projekt DO328 Panels dotyczył projektowania skorup kadłuba, które wcześniej były produkowane przez koreańską firmę Daewoo. Projekt obejmował również doskonalenie technik i technologii montażu (niektóre z nich nie zostały zastosowane w produkcji końcowym) i opracowanie dwóch prototypów.
- (72) Zdaniem władz włoskich celem projektu DO328 EC było zwiększenie liczby pasażerów dzięki opracowaniu nowego kadłuba, skrzydeł i zmienionej konstrukcji (uwzględniającej np. różne obciążenia) itd. Władze włoskie dostarczyły szczegółowe informacje na temat działań wymienionych w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania, dokładnie opisując poszczególne fazy badań.
- (73) Należy na koniec dodać, że władze włoskie przedstawiły szczegółowe informacje na temat skutku zachęcającego pomocy na rzecz dwóch projektów DO328. Władze włoskie przypominają o znaczeniu projektów dla spółki AerMacchi, zważywszy na fakt, że ich realizacja stanowiła prawie połowę ogólnej działalności przedsiębiorstwa w zakresie BiR w okresie 1996–1999. Władze włoskie oświadczyły ponadto, że AerMacchi nie byłoby zdolne do sfinansowania takich projektów BiR własnymi środkami i nie byłoby w stanie uczestniczyć w ogólnym projekcie prowadzonym przez Dornier.

6. UWAGI OSÓB TRZECICH NA TEMAT PIERWSZEJ DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA

6.1. Finmeccanica

- (74) Finmeccanica przedstawiła swoje uwagi dopiero po pierwszej decyzji⁽¹⁸⁾ i w imieniu wszystkich spółek należących do grupy: Agusta, AerMacchi i Alenia. Finmeccanica oświadczyła, że jest zasadniczo spółką kontrolowaną przez włoskie państwo⁽¹⁹⁾.
- (75) Finmeccanica przesłała swoje uwagi celem rozwiania wątpliwości podnoszonych przez Komisję w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania, dotyczących sześciu projektów. Przy tej okazji Finmeccanica oświadczyła, że zamierza uzupełnić uwagi przedstawione przez rząd włoski, z którymi się zgadzała i do których się odwoływała, dodając, co następuje, odpowiednio w odniesieniu do kolejnych z sześciu projektów:
- A109D/E/F: zdaniem Finmeccanica trzy wersje projektu zawierają różne elementy innowacji technologicznych (wirmik, podwozie) i są wyposażone w różne silniki (odpowiednio Allison, PW i Turbomeca), co spowodowało, że każda wersja była osobno certyfikowana;
 - A109X: Finmeccanica utrzymuje, że śmigłowiec nie stanowi jedynie innej wersji A109, ale że jest to śmigłowiec całkowicie nowy, który według planów spółki winien zapoczątkować nową generację śmigłowców dwusilnikowych, które mają być wprowadzone na rynek od 2009 r.;
 - MD95: Finmeccanica wyjaśniła szczegółowo, dlaczego jej zdaniem wydatki na działania realizowane przez Alenia w ramach projektu stanowią koszty BiR;
 - MD11: Finmeccanica wyjaśniła szczegółowo, dlaczego jej zdaniem wydatki na działania realizowane przez Alenia w ramach projektu stanowią koszty BiR;
 - DO328 – Panels: Finmeccanica odniosła się do uwag przedstawionych przez władze włoskie odnośnie do tego projektu, realizowanego przez AerMacchi;
 - DO328 – Extended Capacity: Finmeccanica odniosła się do uwag przedstawionych przez władze włoskie odnośnie do tego projektu, realizowanego przez

⁽¹⁸⁾ Pismo z dnia 20.2.2004.

⁽¹⁹⁾ Z ostatnich informacji dostępnych na stronie internetowej spółki wynika, że państwo włoskie posiada pakiet 32,45 % akcji spółki, która jest notowana na giełdzie w Mediolanie. Pozostała część akcji jest w rękach inwestorów prywatnych i instytucjonalnych.

⁽¹⁷⁾ Celem odróżnienia od projektu DO328 basic. Te trzy projekty znajdują się w ostatecznym wykazie, o którym mowa w motywie 281 (tabela 4).

Aermacchi. Dodała przy tym, że projekt ten zasadniczo różni się od poprzedniego, ponieważ zakończył się opracowaniem dwóch prototypów, które do tej pory można oglądać w zakładach spółki.

(76) Odnośnie do skutku zachęcającego pomocy otrzymanej na przedmiotowe projekty Finmeccanica oświadczyła, co następuje:

- a) co do dwóch śmigłowców (A109 D/E/F i A109X) Finmeccanica oświadczyła, że jej zdaniem bez pomocy spółka nie byłaby w stanie zrealizować projektów z powodu ryzyka związanego z długim okresem zwrotu inwestycji. Po drugie Finmeccanica oświadczyła, że koszty i personel BiR spółki Augusta zwiększyły się o cztery punkty procentowe w latach 1995–1999;
- b) w sprawie projektów z zakresu awioniki realizowanych przez spółkę Alenia (MD11 i MD95) Finmeccanica oświadczyła, że umożliwiły one spółce wyspecjalizowanie się w projektowaniu podsystemów do kadłubów. Zdaniem Finmeccanica Alenia musiała w znacznym stopniu zwiększyć swoje technologiczne *know-how* w zakresie obydwu procesów projektowania, tworzenia prototypów i przeprowadzania testów;
- c) w sprawie projektów z zakresu awioniki realizowanych przez spółkę Aermacchi (DO328 Panels i DO328EC) Finmeccanica oświadczyła, że nie stanowiły one głównej działalności spółki, która specjalizowała się w sektorze wojskowym, w szczególności w samolotach przeznaczonych do szkoleń pilotów. Pomoc umożliwiła spółce Aermacchi rozpoczęcie działalności BiR w sektorze cywilnym, co w oczywisty sposób stanowiło działalność dodatkową względem prowadzonej przez spółkę działalności BiR.

6.2. Francja

(77) Władze francuskie przedstawiły swoje uwagi dopiero po pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania⁽²⁰⁾. W szczególności podniosły trzy kwestie: a) zwróciły uwagę na instrument pomocowy, który ich zdaniem stanowił zwrotną zaliczkę; b) zażądały zagwarantowania zwrotów; c) wreszcie wskazały wiele innych projektów, innych niż te, które stanowiły przedmiot decyzji, przy których realizacji potencjalnie skorzystano z pomocy w ramach rozpatrywanego programu i których ich zdaniem Włochy nie zgłosiły indywidualnie.

6.3. Anonimowa zainteresowana osoba trzecia

(78) Anonimowa zainteresowana osoba trzecia interweniowała dwukrotnie w trakcie procedury, przedstawiając swoje uwagi zarówno po przyjęciu pierwszej, jak i drugiej decyzji o wszczęciu postępowania.

(79) Uwagi odnośnie do pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania zostały przedstawione w poniższych punktach.

(80) Osoba trzecia stwierdziła, że jej zdaniem wątpliwości wyrażone przez Komisję odnośnie do sześciu projektów były uzasadnione.

(81) Oświadczyła ona, że jej zdaniem Komisja winna rozszerzyć zakres postępowania na różne inne projekty (w tym na śmigłowce AB139, BA609, A119).

(82) Osoba trzecia zwróciła się do Komisji o sprawdzenie, czy pomoc przyznana w myśl ustawy nr 808/85 była faktycznie wykorzystana na przedmiotowe projekty i czy inne projekty nie zostały wykluczone z powodu braku prototypów lub braku udziału ze strony przemysłu włoskiego.

(83) Osoba trzecia zwróciła się do Komisji o sprawdzenie rzeczywistych kwot związanych z sześcioma przedmiotowymi projektami.

(84) Osoba trzecia zwróciła się do Komisji o wezwanie Włoch do wstrzymania wypłat na realizowane projekty.

(85) Osoba trzecia zwróciła się do Komisji o sprawdzenie instrumentu pomocowego stosowanego w myśl ustawy nr 808/85 i o zażądanie w związku z tym zwrotu pomocy przyznanej niezgodnie z prawem.

(86) Zwróciła się ona do Komisji o zapewnienie, by ustawa nr 808/85 została zmieniona celem zagwarantowania zwrotu pomocy na warunkach finansowych spójnych z przepisami obowiązującymi w dziedzinie BiR.

(87) Osoba trzecia zwróciła się do Komisji o nałożenie obowiązku składania rocznego sprawozdania oraz wprowadzenie, tam gdzie to zasadne, odpowiedniej kontroli rachunkowej przez Komisję.

(88) Zainteresowana osoba trzecia dołączyła do swoich uwag liczne dokumenty, w tym sprawozdanie Ministerstwo Przemysłu dla Parlamentu włoskiego na temat sytuacji w przemyśle lotniczym (lata 1996–2001). Ponadto osoba trzecia wykorzystała informacje zawarte w tych sprawozdaniach, aby wykazać, że liczba niezgłoszonych projektów była o wiele większa niż sześć projektów analizowanych w ramach postępowania.

7. KOMENTARZ WŁOCH DO UWAG OSÓB TRZECICH DOTYCZĄCYCH PIERWSZEJ DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA

(89) Włochy nie odniosły się do uwag przedstawionych przez Finmeccanica.

(90) Odnośnie do uwag przedstawionych przez Francję i zainteresowaną osobę trzecią Włochy zaznaczyły przede wszystkim, że uwagi te znacznie wykraczały poza zakres postępowania. Włochy skrytykowały te próby rozszerzenia zakresu, ponieważ ich zdaniem na ich poparcie nie przedstawiono żadnych materiałów dowodowych.

⁽²⁰⁾ Zob. pismo z dnia 20.2.2004.

- (91) Włochy przypominają, że ich zdaniem program stanowi pomoc istniejącą, ponieważ został zatwierdzony w 1986 r. ⁽²¹⁾ i ponieważ w 2002 r. Komisja uznała, że pomoc została doprowadzona do zgodności z przepisami, mającymi zastosowanie do pomocy dla BiR (zob. motyw 50). Zdaniem Włoch program pomocy, jako zgodny z prawem, nie może być kwestionowany ze względu na jeden przypadek środka przyjętego na jego podstawie, chyba że zostanie wykazane, że decyzja o zatwierdzeniu programu opierała się na błędnych informacjach, co skutkowałoby ewentualnym cofnięciem decyzji na podstawie art. 9 rozporządzenia proceduralnego.
- (92) Po drugie, Włochy oświadczyły, że ich zdaniem instrument pomocowy jest zgodny z Traktatem.
- (93) Włochy oświadczyły ponadto, że zainteresowana osoba trzecia błędnie opierała swoje uwagi na sprawozdaniach przekazanych do Parlamentu na temat wprowadzenia ustawy nr 808/85, ponieważ zawarte w nich kwoty nie odpowiadały kwotom faktycznie przyznanym na projekty. Włochy wyjaśniły, że do sprawozdań ministerstwo włączyło swoje cele w zakresie projektów, które mogły być finansowane na mocy ustawy nr 808/85. Tymczasem w procedurze budżetowej zgodnie z normalną praktyką, dostępne środki, których poziom był znacznie niższy od tego podanego we wspomnianych sprawozdaniach, nie pozwalały na osiągnięcie tych celów. Ponadto kwoty podane w sprawozdaniach, dotyczących poszczególnych projektów, odpowiadały prostym celom, ponieważ to ministerstwo decydowało o faktycznej wysokości pomocy przyznawanej na konkretny projekt dopiero po otrzymaniu rzeczywistych środków, których poziom był zazwyczaj niższy od przewidywanego.
- (94) Włochy zakwestionowały więc argumentację Francji i zainteresowanej osoby trzeciej, według której beneficjenci pomocy mogli zostać zwolnieni z obowiązku jej zwrotu. Zdaniem Włoch zwrot miał nastąpić w terminach ustalonych w decyzjach o przyznaniu pomocy. Włochy dodały ponadto że zgodnie z krajowymi przepisami państwo może zrezygnować z należności tylko w szczególnym przypadku likwidacji przedsiębiorstwa.
- (95) Włochy wyjaśniły, że płatności dokonane zostały przez tzw. ograniczenie zobowiązań, tzn. w systemie, w którym płatności dla beneficjenta dokonuje się dopiero po poniesieniu kosztów i począwszy od pierwszego roku ponoszenia kosztów przez 10–15 lat. Zwrot rozpoczyna się rok po zakończeniu okresu wypłat, tj. 11 lub 16 lat po rozpoczęciu projektu.
- (96) Odnośnie do szczegółowych uwag przedstawionych przez zainteresowaną osobę trzecią co do projektów BiR Włochy przede wszystkim odesłały do uwag przedstawionych w odpowiedzi na pierwszą decyzję o wszczęciu postępowania.
- (97) Po drugie Włochy przedstawiły szczegółowe uwagi na temat projektów w odpowiedzi na uwagi zainteresowanej osoby trzeciej. Odnośnie do projektu A109X Włochy oświadczyły, że projekt dotyczył opracowywania technologii stosowanych w śmigłowcach dopiero po długim okresie prac rozwojowych. Włochy uściśliły ponadto że nazwa A109X była stosowana jako nazwa ogólna i dotyczy śmigłowca, który będzie całkowicie nowatorski, gdy zakończy się faza prac rozwojowych.
- (98) Włochy podkreśliły ponadto że chociaż rozważano to w pewnym momencie, na projekt A109 Power nigdy nie przeznaczono żadnej pomocy w ramach ustawy nr 808/85.
- (99) W kwestii finansowania projektu A109X Włochy zaznaczyły, że kwota wspomniana przez zainteresowaną osobę trzecią była czysto orientacyjna. Kwota pomocy rzeczywiście udzielonej na projekt wyniosła 33,6 mln EUR, podczas gdy dodatkowa kwota 49 mld ITL za lata 2002–2005 wspomniana przez zainteresowaną osobę trzecią nigdy nie została wypłacona.
- (100) Odnośnie do projektu A109D/E/F Włochy zakwestionowały argumentację zainteresowanej osoby trzeciej, według której miał on dotyczyć projektu A109 Power, który uzyskał certyfikat w 1996 r. Włochy wyjaśniły, że głównym celem projektu było zaprojektowanie nowej wersji A109F z nowym silnikiem, wirnikiem i płozami, który uzyskał certyfikat w czerwcu 2001 r., 30 miesięcy po zakończeniu projektu BiR.
- (101) W odpowiedzi na oświadczenie zainteresowanej osoby trzeciej co do projektu Agusta Włochy napisały, że informacje i dane przedstawione przez zainteresowaną osobę trzecią nie są prawidłowe. Agusta posiadała średnio [20–30 %] udziałów w europejskim rynku lekkich śmigłowców dwusilnikowych w latach 1994–2000, w stosunku do ponad 60 % swojego głównego konkurenta – firmy Eurocopter ⁽²²⁾. Jej obroty pochodziły głównie z sektora wojskowego ([> 70 %]). Jeżeli chodzi o ofertę produktów, Agusta posiadała tylko jeden śmigłowiec w dwóch segmentach, w porównaniu z trzema lub czterema produktami firmy Eurocopter w każdym z tych segmentów. Zdaniem władz włoskich Agusta była przedsiębiorstwem, któremu udało się przekształcić z niewielkiego podmiotu w tym sektorze w pełnoprawnego konkurenta dzięki zgodnej z prawem i wolnym rynkiem pomocy na działalność BiR, zawdzięczając to strategicznym połączeniom i technologicznym innowacjom.
- (102) Na koniec w odpowiedzi na uwagi przedstawione przez Francję i zainteresowaną osobę trzecią co do istnienia innych niezgłoszonych projektów władze włoskie stwierdziły, że takie twierdzenie opierają się na błędnej interpretacji sprawozdań dla Parlamentu. Ponadto Włochy przedstawiły uwagi odnośnie do kilku projektów wymienionych przez zainteresowaną osobę trzecią lub w sprawozdaniach.
- (103) Zdaniem Włoch niektóre projekty nigdy nie były sfinansowane; dla niektórych projektów przyznana pomoc była niższa od progu wymaganego dla indywidualnego zgłoszenia; niektóre projekty miały charakter wojskowy; niektóre inne projekty (MD95 i MD11) były już objęte zakresem zastosowania pierwszej decyzji, natomiast jeden został wykluczony przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania.

⁽²¹⁾ Pismo SG (86) D/5685 z dnia 14.5.1986.

⁽²²⁾ Europejski konkurent Agusty w sektorze produkcji śmigłowców.

(104) Uwzględniając wątpliwości podniesione w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania i późniejszych dyskusjach odnośnie do ostatecznej listy projektów niezgłoszonych, nie jest konieczne szczegółowe opisywanie tych projektów w tym motywie.

8. WYSTĄPIENIE NOWYCH WĄTPLIWOŚCI

(105) W pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania Komisja podniosła wątpliwości co do treści sześciu projektów BiR i ich skutku zachęcającego.

(106) Już w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania zwrócono uwagę, że ocena projektów BiR przez Komisję winna uwzględniać następujące elementy:

- a) czas, jaki upłynął od daty przyznania pomocy;
- b) trudność w przeprowadzeniu w tamtym czasie (2003 r.) rozsądnej oceny skutku zachęcającego tych projektów za pomocą kryteriów mających zastosowanie na mocy zasad wspólnotowych z 1986 r. i 1996 r. w kontekście warunków naukowych, technicznych i gospodarczych sektora lotniczego sprzed 10–15 lat;
- c) ogólne brzmienie niektórych z przepisów mających zastosowanie (zasady z 1986 r.).

(107) Władze włoskie dostarczyły szczegółowe informacje na temat działań kwalifikujących się do pomocy. Włochy przyznały, że zważywszy na informacje, jakimi dysponowała Komisja w owym czasie, wątpliwości były uzasadnione.

(108) Dzięki dostarczonym informacjom Komisja jest dzisiaj w stanie lepiej ocenić zawartość poszczególnych projektów, a w szczególności działania wymienione w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania.

(109) W kwestii zakwalifikowania działań jako kwalifikujących się do pomocy w zakresie BiR Komisja jest teraz w stanie uznać, że informacje dostarczone przez Włochy na temat poszczególnych projektów umożliwiają szczegółowe zrozumienie podziału działalności między badaniami przemysłowymi a rozwojem przedkonkurencyjnym.

(110) Komisja uznaje ponadto, że informacje dostarczone przez Włochy na temat skutku zachęcającego pomocy przyznanej na te projekty są wystarczające, by wykazać, że bez tej pomocy beneficjenci nie zrealizowaliby tych projektów.

(111) Niemniej ocena ta została dokonana na podstawie informacji dostępnych w owym czasie, w szczególności na temat liczby ocenianych projektów.

(112) Komisja doszła do takiego wniosku, wychodząc z założenia, że władze włoskie miały rację, opisując ten rodzaj pomocy jako preferencyjną pożyczkę, w przypadku której kapitał jest zawsze w całości spłacany.

(113) Takie rozumowanie wpłynęło w decydujący sposób na wyniki oceny Komisji, w szczególności dlatego, że ekwiwalent dotacji brutto pomocy stanowi element o zasadniczym znaczeniu dla ustalenia, czy dana pomoc indywidualna wykracza ponad pułap wymagany do zgłoszenia indywidualnego.

(114) Od kiedy Komisja wszczęła postępowanie wyjaśniające w związku z pierwotną skargą, dotyczącą wprowadzenia ustawy nr 808/85, władze włoskie utrzymywały, że przynajmniej w 13 przypadkach, stanowiących przedmiot pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania pomoc została przyznana w formie nieoprocentowanych pożyczek preferencyjnych, ale w każdym przypadku wymagających spłaty całości kapitału.

(115) Francja i zainteresowana osoba trzecia zakwestionowały te twierdzenia, twierdząc, że kapitał miał być spłacony tylko w tym przypadku, w którym dany program doprowadził do osiągnięcia sukcesu na rynku⁽²³⁾.

(116) Komisja starała się ustalić, która z interpretacji była prawidłowa, przynajmniej w przypadku sześciu projektów, które stanowiły przedmiot postępowania, w którym uczestniczyła Francja i zainteresowana osoba trzecia.

(117) Komisja odniosła się w związku z tym do szczegółowych przepisów wykonawczych, które – jak przewidziano w ustawie nr 808/85 i decyzji Komisji z 1986 r. w sprawie tej ustawy⁽²⁴⁾ – winny być ustalone poprzez przyjęcie dalszych norm.

(118) W celu szczegółowej oceny, czy i na podstawie jakiego mechanizmu kapitał pożyczek miał być zwracany, Komisja zwróciła się do władz włoskich o dostarczenie odpisów poszczególnych decyzji w sprawie przyznania pożyczek (zwanym dalej „decyzjami o przyznaniu”), dotyczących przedmiotowych sześciu przypadków.

(119) Władze włoskie przekazały Komisji przede wszystkim niektóre wyciągi z decyzji o przyznaniu pomocy. Wyciągi nie zawierały w szczególności uzasadnienia tych decyzji. Władze włoskie wyjaśniły ten fakt względami bezpieczeństwa narodowego. Uzasadnienie decyzji o przyznaniu pomocy zgodnie z ustawą nr 808/85 było wspólne dla projektów cywilnych i wojskowych. Dlatego też nawet jeśli te sześć przedmiotowych przypadków dotyczyło cywilnych statków powietrznych, uzasadnienie odpowiadających im decyzji o przyznaniu zawierałoby również informacje związane z bezpieczeństwem narodowym.

(120) Wyciągi z decyzji o przyznaniu pomocy dostarczone przez władze włoskie nie pozwalały Komisji na zajęcie ostatecznego stanowiska w sprawie warunków spłaty pożyczek.

(121) W szczególności artykuł dotyczący zwrotu⁽²⁵⁾ jest napisany w sposób dwuznaczny, ponieważ stanowi na początku, że pomoc zostanie zwrócona przez spłatę stopniowo rosnących rat obliczonych w stosunku do wpływów ze sprzedaży,

⁽²³⁾ Nikt nie zakwestionował faktu, że pożyczki były nieoprocentowane.

⁽²⁴⁾ Pismo SG (86) D/5685 z dnia 14.5.1986.

⁽²⁵⁾ Artykuł 3 wszystkich decyzji dotyczących przyznania pomocy.

jednak później dodaje się, że będzie się to odbywało w sposób ustalony w decyzji o przyznaniu pomocy, zawierającej harmonogram spłat 100 % kapitału.

(122) W żadnym z przekazanych wyciągów nie było przepisu, który pozwoliłby na pogodzenie tych dwóch pozornie sprzecznych aspektów.

9. WEZWANIE DO UDZIELENIA INFORMACJI

(123) Ponieważ nie można było wykluczyć, że taki przepis był zawarty w brakujących częściach dokumentów, Komisja wezwała Włochy do udzielenia informacji⁽²⁶⁾, domagając się całej treści decyzji o przyznaniu pożyczek.

(124) Włochy odpowiedziały⁽²⁷⁾ na wezwanie do udzielenia informacji, stwierdzając, że ich zdaniem przekazały Komisji wszystkie odpowiednie informacje na temat decyzji o przyznaniu pożyczek. Włochy dodały ponadto, że uzasadnienie tych decyzji wiązało się z ważnymi kwestiami bezpieczeństwa narodowego, które nie mogły być ujawnione osobom trzecim ani nawet beneficjentowi. Włochy stwierdzały, że ich zdaniem uzasadnienia nie mogły w żadnym wypadku zawierać klauzul wykraczających poza treść samej decyzji.

(125) Należy podkreślić, że Włochy nie odpowiedziały w sposób pozytywny na nakaz dostarczenia informacji. Innymi słowy, w dalszym ciągu odmawiały dostępu do pełnej treści dokumentów, których zażądała Komisja.

(126) W kolejnych pismach z uwagami, stanowiących odpowiedź na rozszerzenie zakresu postępowania, Włochy przekazały jednak wszystkie wymagane dokumenty. Można więc uznać ostatecznie, że Włochy odpowiedziały na wezwanie do udzielenia informacji.

(127) Podsumowując niniejszy punkt, Komisja zauważa, że odpowiedź Włoch nie była satysfakcjonująca, zważywszy na przepisy, o których mowa w art. 12 rozporządzenia proceduralnego. Ponadto argumentacja, że uzasadnienie miało znaczenie dla bezpieczeństwa narodowego i dlatego nie mogło być przedstawione beneficjentowi, okazała się błędna, ponieważ odpisy, które Włochy później przesyłały Komisji, potwierdzają, że beneficjenci otrzymali i podpisali odpisy decyzji o przyznaniu pożyczki.

(128) Ostatecznie jednak Włochy dostarczyły wymagane informacje.

⁽²⁶⁾ Pismo Komisji C(2004) 5009 z dnia 10.12.2004.

⁽²⁷⁾ Pismo z dnia 14.1.2005 ministra ds. działalności wytwórczej Marzano do komisarza Kresa, przekazane Komisji przez Stałe Przedstawicielstwo Włoch pismem z dnia 19.1.2005.

10. WĄTPLIWOŚCI PODNIESIONE W DECYZJI O ROZSZERZENIU ZAKRESU POSTĘPOWANIA (DRUGA DECYZJA O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA)

(129) Jak wspomniano w drugiej decyzji o wszczęciu procedury w toku postępowania doszło do ujawnienia kolejnych problemów⁽²⁸⁾.

(130) Przede wszystkim Komisja dowiedziała się o istnieniu dwóch dokumentów, z których wynikało, że spłata kapitału pożyczek jeszcze nie nastąpiła.

(131) Pierwszy dokument przesłała zainteresowana osoba trzecia⁽²⁹⁾. Jest to sprawozdanie pewnego dużego banku komercyjnego w sprawie sytuacji finansowej przedsiębiorstwa Finmeccanica. W sprawozdaniu, datowanym na dzień 12 sierpnia 2004 r., [bank inwestycyjny] pisze, że Finmeccanica miała oświadczyć, że: „kapitał winien zostać spłacony tylko wówczas, gdy dostawy przekroczą określony poziom ([...]), dlatego Finmeccanica ma niewielkie kwoty do spłacenia w pierwszych 15 latach i jest bardzo mało prawdopodobne, że będzie musiała zwrócić całą zaliczkę”.

(132) Drugi dokument to sprawozdanie włoskiego Trybunału Obrachunkowego na temat stosowania ustawy nr 808/85⁽³⁰⁾. W rozdziale 6 tego dokumentu Trybunał Obrachunkowy analizuje sytuację w zakresie spłaty pożyczek.

(133) W sprawozdaniu Trybunał cytuje dekret ministerialny⁽³¹⁾, który szczegółowo opisuje mechanizm zwrotu pożyczek przyznanych na mocy ustawy nr 808/85. Władze włoskie nigdy nie przekazały Komisji tego dekretu ministerialnego i zdaje się, że nie został on opublikowany nawet we Włoszech. Trybunał Obrachunkowy cytuje dekret, podając tylko numer rejestru w trybunale.

(134) Zdaniem Trybunału Obrachunkowego mechanizm opisany we wspomnianym dekrete ministerialnym przewiduje w szczególności, że planowane spłaty są naniesione na wykres ilustrujący kwoty, jakie mają być zwrócone państwu. Niemniej obowiązek przestrzegania harmonogramu spłat ustaje, gdy wynik programu, z punktu widzenia technicznego i gospodarczego, nie odpowiada wynikowi pierwotnie przewidzianemu.

⁽²⁸⁾ Zob. szczególnie rozdział 2.3 drugiej decyzji.

⁽²⁹⁾ Pismo z dnia 20.9.2004, zarejestrowane w Komisji dnia 22.9.2004. Dokument ten został następnie przekazany Włochom.

⁽³⁰⁾ Trybunał Obrachunkowy – Indagine sulla promozione dello sviluppo tecnologico dell'industria aeronautica ed aumento dei livelli occupazionali nel settore di cui alla Legge 24 dicembre 1985, n. 808 (Postępowanie wyjaśniające w sprawie wspierania rozwoju technologicznego w przemyśle lotniczym i wzrostu poziomu zatrudnienia w sektorze, o którym mowa w ustawie nr 808 z dnia 24 grudnia 1985 r.). Dokument był wówczas dostępny na stronie internetowej włoskiego Trybunału Obrachunkowego pod adresem http://www.corteconti.it/Ricerca-e-1/Gli-Atti-d/Controllo-/Documenti/Sezione-1/Anno-2003/Secondo-co/allegati-d7/indagine-industria-aeronautica.doc_cvt.htm.

⁽³¹⁾ Dekret Ministra Przemysłu, Handlu i Rzemiosła z dnia 14 marca 1988 r. (zarejestrowany przez Trybunał Obrachunkowy dnia 20 lipca 1988 r., rej. nr 11 ind. fg. 154). Z załączników do różnych sprawozdań rocznych do Parlamentu w sprawie stosowania ustawy wynika, że dekret był zatytułowany: „Criteri generali per modalità e tempi di erogazione, condizioni e modo di restituzione dei finanziamenti ex art. 3 della Legge 808 del 24 dicembre 1985” (Kryteria ogólne trybu i terminów wypłat, warunków i trybu spłaty pożyczek przyznanych na podstawie art. 3 ustawy nr 808 z dnia 24 grudnia 1985 r.).

- (135) W sprawozdaniu Trybunał Obrachunkowy stwierdził również, że część kapitału faktycznie spłaconego wahała się od 0,86 % do 80,18 %, co obliczono na podstawie łącznej kwoty spłat wynoszącej 68,92 % wszystkich wypłaconych pożyczek. Stwierdził również, że w niektórych przypadkach spłaty były opóźnione lub nie nastąpiły⁽³²⁾.
- (136) Ponadto Francja i zainteresowana osoba trzecia przesyłały wykazy innych projektów, które były wspierane z programu pomocy i których Włochy rzekomo nie zgłosiły. Liczby przedstawione przez osoby trzecie dotyczyły raczej kwot pożyczek niż ekwiwalentów dotacji brutto. Stosunek kwot pożyczek do ekwiwalentów dotacji brutto zależy od sposobu spłaty pomocy. Jak zauważono w motywach 109–122, Francja, zainteresowana osoba trzecia i władze włoskie mają odmienne stanowisko w tej kwestii.
- (137) Zapytane w tej kwestii władze włoskie wyjaśniły, że liczby przedstawione przez strony trzecie były częściowo błędne. W szczególności sprawozdania, na które zainteresowana osoba trzecia powoływała się jako swoje główne źródło, zawierały tylko hipotezy dotyczące ewentualnej przyszłej pomocy. Nie wszystkie projekty uwzględnione w tym sprawozdaniu jako przedmiot wsparcia zostały faktycznie uruchomione. Ponadto na niektóre z projektów uruchomionych pomocy nie udzielono lub też była ona niższa od początkowo przewidzianej w sprawozdaniach. Wreszcie niektóre projekty miały mieć charakter wojskowy.
- (138) Po trzeciej, Komisja dowiedziała się o dwóch projektach (AB139 i BA609), a w szczególności podniosła wątpliwości odnośnie do faktu, czy takie projekty mogą być zakwalifikowane jako wojskowe, jak to zadeklarowały władze włoskie.
- (139) Reasumując, ponieważ dostępne informacje nie były wyczerpujące i ponieważ Komisja dowiedziała się o istnieniu pewnych dokumentów i informacji, które ujawniły nowe problemy, postanowiła rozszerzyć zakres postępowania, o którym mowa w art. 88 ust. 2 (przez przyjęcie „drugiej decyzji o wszczęciu postępowania”).
- (140) W drugiej decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła trzy główne wątpliwości.
- (141) Pierwsza dotyczyła charakteru instrumentu pomocowego, tj. tego, czy kwota kapitału pożyczek, o których mowa w ustawie nr 808/85, zawsze była w całości spłacana.
- (142) Ponadto Komisja wyraziła poważne wątpliwości co do tego, czy władze włoskie zgłosiły wszystkie indywidualne przypadki, które przekraczały pułap wymagający zgłoszenia indywidualnego, zarówno w zakresie decyzji pierwotnej 1986 r., jak i odpowiednich środków przyjętych przez Włochy w 1996 r.
- (143) Na koniec Komisja wyraziła poważne wątpliwości co do tego, czy projekty AB139 i BA609 mogły być
- zakwalifikowane jako wojskowe, zgodnie z twierdzeniem władz włoskich.
- (144) W drugiej decyzji o wszczęciu postępowania stwierdzono wyraźnie, że mimo że pierwotne postępowanie wyjaśniające dotyczyło tylko sześciu przypadków i chociaż uwagi osób trzecich zostały przedstawione w ramach tej procedury, oczywiste było, że wątpliwości podniesione w tych uwagach nie dotyczyły tylko tych sześciu przypadków.
- (145) Dotyczyły one zatem wszystkich indywidualnych przypadków zastosowania wspomnianej ustawy, a zatem każdego z 13 przypadków⁽³³⁾, w tym tych, co do których uznano, że nie wymagają wcześniejszego zgłoszenia, i tych, co do których Komisja nie podniosła wątpliwości w swojej decyzji z dnia 1 października 2003 r.
- (146) Druga decyzja o wszczęciu postępowania nie dotyczyła projektów indywidualnych, których wartość pomocy była niższa od progu wymagającego indywidualnego zgłoszenia, z zastrzeżeniem niżej opisanego wyjątku. Wątpliwości podniesione przez Komisję dotyczyły zastosowania ustawy nr 808/85, w tym wszystkich poszczególnych decyzji o przyznaniu pomocy o wartości niższej od progu wymagającego indywidualnego zgłoszenia, które zostały podjęte od dnia 22 listopada 2002 r.
- (147) Wreszcie w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania stwierdzono wyraźnie, że jej zakres jest ograniczony do indywidualnych środków pomocy przyznanych na projekty cywilne.
- (148) Komisja zwróciła uwagę na fakt, że w tej fazie analizy uznała, że projekty polegające na modyfikacji produktu wojskowego w celu dostosowania go do zastosowań cywilnych należałoby uznać za projekty cywilne.

11. UWAGI WŁOCH ODNOŚNIE DO DRUGIEJ DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA

a) W kwestii procedury

⁽³²⁾ Nie jest jednak jasne, do jakich indywidualnych przypadków odnosi się Trybunał Obrachunkowy i na jakiej podstawie obliczył średnią.

⁽³³⁾ Z wyjątkiem projektu, który, jak uznano, miał charakter wojskowy.

pomocy przyznane w ramach programu zostały wykorzystane w pierwotnie przewidzianym celu. Włochy odrzucają taką kwalifikację szczególnie w odniesieniu do indywidualnych środków pomocy przyznanych po dniu 20 listopada 2002 r.

- (153) Zdaniem Włoch, gdyby Komisja chciała przeanalizować indywidualnie każdy przypadek pomocy przyznanej w ramach programu, winna była uczynić to w ramach stałej analizy obowiązujących programów pomocy na podstawie art. 88 ust. 1 Traktatu.
- (154) Odnośnie do możliwości wszczęcia postępowania na mocy art. 88 ust. 2 Traktatu Włochy napisały, że rozporządzenie proceduralne wyklucza taką możliwość, chyba że takie przypadki zostały dokładnie, ściśle i konkretnie wyodrębnione.
- (155) Podsumowując kwestię aspektów proceduralnych, Włochy zwróciły uwagę na fakt, że druga decyzja o wszczęciu postępowania wywołała sytuację niepewności prawnej z powodu braku jasnego określenia zakresu postępowania.

b) *Zmiany w programie pomocy*

- (156) W odpowiedzi na drugą decyzję o wszczęciu postępowania Włochy przede wszystkim wyjaśniły historyczną ewolucję programu. Zdaniem Włoch za programy wojskowe zwyczajowo odpowiedzialne było również Ministerstwo Przemysłu.
- (157) Po drugie, Włochy streściły działania mające na celu dostosowania programu do zasad wspólnotowych z 1996 r. i odpowiednio przyjęte środki. Włochy opisały również zasadnicze elementy przyszłego systemu, które muszą jeszcze zostać uwzględnione w nowym regulaminie wewnętrznym⁽³⁴⁾.
- (158) Po trzecie, Włochy przedstawiły swoje uwagi na temat zwrotu pożyczek. Odnośnie do sprawozdania Trybunału Obrachunkowego cytowanego w drugiej decyzji władze włoskie zwróciły się o wykładnię autentyczną tego sprawozdania przez sam trybunał. Ten ostatni utrzymuje przede wszystkim, że sprawozdanie dotyczy wyłącznie okresu do 1998 r. i, ze względu na krótki okres objęty analizą, formułowanie ogólnych wniosków byłoby błędem.
- (159) Następnie, sprawozdanie miało potwierdzać, że w przypadku wszystkich projektów rozpoczął się etap sprzedaży i że dokonywano spłat, choć w niektórych przypadkach z opóźnieniem.
- (160) Wreszcie, co do możliwości rezygnacji państwa z należności (co miałoby miejsce w przypadku, gdyby pożyczki nie zostały spłacone), Trybunał Obrachunkowy potwierdził, że według ogólnej zasady włoskiej administracji publicznej nie jest możliwa rezygnacja z należności. Dlatego też trybunał oświadczył, że dekret ministerialny nie mógł przewidywać żadnej rezygnacji. Trybunał podsumowuje, że w sprawozdaniu nigdy nie wspominał o możliwości rezygnacji administracji publicznej z należności.

- (161) Odnośnie do spłat Włochy przyznały, że w niektórych przypadkach dokonane zostały z opóźnieniem, ale dodały, że spłaty ustalane są w harmonogramach określonych w decyzjach o przyznaniu pomocy. Zdaniem Włoch beneficjent musi podpisać klauzulę zobowiązującą przedsiębiorstwo do spłaty kapitału otrzymanej pożyczki.
- (162) Włochy oświadczyły, że Komisja podniosła wątpliwości co do spłat również w wyniku sprawozdania [banku inwestycyjnego] na temat Finmeccanica, cytowanego w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania.
- (163) Zdaniem Włoch w sprawozdaniu wyraźnie stwierdzono, że zdanie cytowane w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania – „kapitał winien zostać spłacony tylko wówczas, gdy dostawy przekroczą określony (wysoki) poziom, dlatego Finmeccanica ma niewielkie kwoty do spłacenia w pierwszych 15 latach i jest bardzo mało prawdopodobne, że będzie musiała zwrócić całą zaliczkę” – poprzedzone było zdaniem, w którym sprecyzowano, że dotyczy ono działalności w sektorze obrony cywilnej.
- (164) Wreszcie Włochy stwierdzają, że Komisja żywiła wątpliwości co do spłat pożyczek, ponieważ Włochy miały odmówić dostępu do pełnej treści decyzji o przyznaniu pomocy.
- (165) W tej kwestii Włochy przypomniały, że uzasadnienie jest identyczne dla wszystkich decyzji o przyznaniu pomocy, w tym dotyczących projektów wojskowych. Ponadto Włochy oświadczają, że ich zdaniem pominięte uzasadnienia nie mogły zawierać innych dodatkowych warunków ponad te zawarte w treści samej decyzji.
- (166) Włochy stwierdziły, że zastosowanym instrumentem pomocowym jest pożyczka preferencyjna z harmonogramem stałych spłat, który zawsze był przestrzegany, poza pewnymi nielicznymi wyjątkami. Ponadto Włochy oświadczyły, że pożyczki zostały wypłacone beneficjentom na warunkach tzw. „ograniczenia zobowiązań” przez okres 10–15 lat lub jednorazowo, ale w takim przypadku operacja dokonywana była przez bank. Spłaty miały się rozpoczynać w pierwszym roku następującym po wypłacie ostatniej transzy.
- (167) Podsumowując uwagi na temat instrumentu pomocowego, Włochy stwierdziły, że zastosowanym instrumentem były pożyczki preferencyjne.
- (168) Włochy przedstawiły swoje uwagi również co do dwóch śmigłowców wymienionych w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania (AB 139 i BA 609).
- (169) Wraz z tymi uwagami Włochy dostarczyły wymagane dokumenty, dotyczące podstawy prawnej:
- uchwała MKPG z dnia 15 kwietnia 1986 r. w sprawie pierwszego wprowadzenia w życie ustawy nr 808/85;
 - dekret Ministra Przemysłu z dnia 8 czerwca 1986 r. w sprawie sposobu składania wniosków o przyznanie pomocy;
 - dekret Ministra Skarbu z dnia 7 lutego 1987 r. w sprawie roli banku Mediocredito Centrale⁽³⁵⁾;

⁽³⁴⁾ Włochy złożyły nowe zgłoszenie dla przyszłego programu pomocy w dniu 22 lutego 2008 r. (N 101/08).

⁽³⁵⁾ Tę kwestię odłożono.

- d) dekret Ministra Przemysłu z dnia 14 marca 1988 r. opisujący szczegółowo kryteria wprowadzenia w życie ustawy nr 808/85 ⁽³⁶⁾;
- e) komunikat prasowy Międzyministerialnej Komisji ds. Polityki Przemysłowej (zwanej dalej „MKPP”) z dnia 30 maja 1991 r. w sprawie współpracy z partnerami zagranicznymi;
- f) ustawa nr 181 z dnia 4 czerwca 1991 r. o refinansowaniu programu;
- g) ustawa nr 237 z dnia 19 lipca 1993 r. o refinansowaniu programu;
- h) uchwała MKPP z dnia 28 grudnia 1993 r. w sprawie nowych wytycznych dotyczących realizacji programu;
- i) ustawa nr 644 z dnia 22 listopada 1994 r. przekształcająca instrument pomocowy w tzw. „ograniczenie zobowiązań”;
- j) dekret Ministra Przemysłu z dnia 31 maja 1995 r. w sprawie aspektów programu niezwiązanych z BiR;
- k) uchwała MKPG z dnia 8 sierpnia 1996 r., zmieniająca warunki kwalifikowalności i ustalająca priorytety;
- l) ustawa nr 266 z dnia 7 sierpnia 1997 r. o refinansowaniu programu, na podstawie której finansowany jest również program EFA (ang. European fighter aircraft);
- m) uchwała MKPG z dnia 22 grudnia 1998 r., zmieniająca priorytety i kryteria kwalifikowalności;
- n) dekret Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 sierpnia 1999 r. utrzymujący zarządzanie programem przez rząd;
- o) ustawa nr 388 z dnia 23 grudnia 2000 r. o refinansowaniu programu;
- p) uchwała MKPG z dnia 2 sierpnia 2002 r., zmieniająca kryteria wyboru, kwalifikowalne rodzaje działalności i intensywność pomocy.

(170) Włochy przedstawiły kompletny obraz sytuacji w zakresie wszystkich pożyczek udzielonych w ramach programu (kwoty są wyrażone w mld ITL) w poniższej tabeli:

Tabela 2

Kwoty wypłacone na mocy ustawy nr 808/85

Ustawa	'93	'94	'95	'96	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	Następne	Razem
808/85														690
181/91														150
237/93	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50				500
237/93		50	50	50	50	50	50	50	50	50	50			500
644/94		25	25	25	25	25	25	25	25	25	25			250
644/94			50	50	50	50	50	50	50	50	50	50		500
266/97						105	105	105	105	105	105	105	315	1 050
488/99									45	45	45	45	495	675
488/99										44	44	44	528	660
388/00										40	40	40	480	600
350/03												19,3	270,2	290
Razem														5 865

⁽³⁶⁾ Dekret wspomniany w drugiej decyzji.

- (171) Zdaniem Włoch do dnia przyjęcia drugiej decyzji (22.6.2005) z 3 029 mln EUR (tj. 5 865 mld ITL) wykorzystano 2 878 mln EUR, podczas gdy pozostałe 151 mln EUR nie zostało jeszcze zagospodarowane.
- (172) Włochy podały ponadto informacje o podziale tych wydatków:
- 1 311 mln EUR miało zostać wykorzystane na projekty dotyczące bezpieczeństwa narodowego;
 - 1 327 mln EUR miało zostać wykorzystane na projekty cywilne zatwierdzone do listopada 2002 r.;
 - 239 mln EUR miało zostać wykorzystane na projekty cywilne zatwierdzone po listopadzie 2002 r.
- (173) Zdaniem Włoch kwota 510 mln EUR została wykorzystana na sfinansowanie projektów leżących w interesie europejskim.
- (174) Włochy odpowiedziały również na wezwanie do dostarczenia wykazu wszystkich projektów cywilnych sfinansowanych na mocy ustawy nr 808/85, a których wartość przekraczała próg wymagany do zgłoszenia indywidualnego, a także kompletny wykaz projektów sfinansowanych od dnia 22 listopada 2002 r. W piśmie z dnia 24 października 2005 r. Włochy przedstawiły swoje uwagi na temat projektów wymienionych w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania.
- (175) Włochy oświadczyły ponadto, że nie było innych projektów pomocy, których wartość przekraczała próg wymagany do zgłoszenia indywidualnego.
- (176) Włochy przekazały również tabelę, w której wyszczególniono projekty związane z bezpieczeństwem narodowym sfinansowane w ramach programu.
- (177) Na koniec Włochy wypowiedziały się na temat do opóźnień w spłacie pożyczek na projekty specjalne, oświadczając, że problemy zaistniały tylko w przypadku dwóch projektów (DO328 Panels i DO328 EC). Włochy stwierdziły, że projekt realizowany przez Aermacchi napotkał pewne problemy z powodu bankructwa głównego partnera, firmy Fairchild Dornier GmbH.
- 12. UWAGI ZAINTERESOWANEJ OSOBY TRZECIEJ NA TEMAT DRUGIEJ DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA**
- (178) Poniżej przedstawiono uwagi i wnioski zainteresowanej osoby trzeciej po przyjęciu drugiej decyzji o wszczęciu postępowania.
- (179) Osoba trzecia wezwała Komisję do stwierdzenia, że pomoc wypłacona na mocy ustawy nr 808/85 była niezgodna z prawem i do nakazania jej zwrotu zgodnie z art. 11 rozporządzenia proceduralnego.
- (180) Osoba trzecia wezwała Komisję do sprawdzenia środków pomocowych zastosowanych w ramach programu.
- (181) Wezwała ona Komisję do odzyskania całej pomocy wypłaconej z naruszeniem przepisów w zakresie pomocy państwa, zgodnie z art. 14 rozporządzenia proceduralnego.
- (182) Osoba trzecia wezwała Komisję do zażądania wstrzymania przyszłych przewidzianych w programie wypłat ze względu na brak odpowiedniego dowiedzenia faktu, że pomoc przeznaczona jest na działalność BiR.
- (183) Osoba trzecia wezwała Komisję do poczynienia starań, by ustawa nr 808/85 została zmieniona tak, by umożliwić zwrot pomocy na warunkach finansowych zgodnych z przepisami wspólnotowymi w zakresie pomocy na BiR.
- (184) Wezwała ona Komisję do rozszerzenia zakresu dochodzenia tak, by sprawdzić zgodność z przepisami w zakresie pomocy państwa innych programów dotyczących sektora lotniczego we Włoszech oraz by sprawdzić, czy takie programy nie zostały wykorzystane, by ominąć decyzję Komisji w sprawie ustawy nr 808/85.
- (185) Osoba trzecia wezwała Komisję do nałożenia na włoski rząd obowiązku przedstawienia wyczerpującego sprawozdania rocznego, przy czym Komisja miałaby prawo zażądać, tam, gdzie to konieczne, ewentualnego przeprowadzenia kontroli rachunkowej.
- (186) Zainteresowana osoba trzecia załączyła do swoich uwag szereg dokumentów, w tym sprawozdanie włoskiego Trybunału Obrachunkowego z dnia 12 sierpnia 2003 r. na temat wprowadzenia w życie ustawy nr 808/85, wraz z przedstawioną w nim tabelą dotyczącą 164 projektów, tekstem dekretu Ministra Przemysłu z dnia 14 marca 1988 r., tekstem ustaw o refinansowaniu ustawy nr 808/85 i wreszcie wyciągami ze sprawozdań rocznych przedsiębiorstw Avio i Finmeccanica za lata 2003 i 2004.
- 13. ODPOWIEŹ WŁOCH NA UWAGI ZAINTERESOWANEJ OSOBY TRZECIEJ NA TEMAT DRUGIEJ DECYZJI O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA**
- (187) W związku z uwagami zainteresowanej osoby trzeciej władze włoskie zwróciły się o wyjaśnienie zakresu postępowania, tj. czy dotyczy ono całego programu pomocy, czy tylko indywidualnych środków pomocy przyznanych w ramach programu, podlegających obowiązkowi indywidualnego zgłoszenia.
- (188) Włochy stwierdziły następnie, że dane liczbowe przedstawione przez anonimową zainteresowaną osobę trzecią, pobrane ze strony internetowej ministerstwa, nie dotyczyły wyłącznie środków realizowanych w ramach programu. Dane te obejmowały bowiem nie tylko pomoc przyznaną na podstawie ustawy nr 808/85, ale także inne programy przemysłowe związane z bezpieczeństwem narodowym (jak [...]) finansowane w ramach różnych środków.
- (189) [...]

- (190) Włochy utrzymują, że fakt, iż program przewidziany ustawą nr 808/85 umożliwił finansowanie projektów zarówno cywilnych, jak i wojskowych spowodował błędną ocenę ze strony anonimowej zainteresowanej osoby trzeciej. Zdaniem Włoch skutki analogicznego nieporozumienia widoczne były w sprawozdaniu Trybunału Obrachunkowego w sprawie ustawy nr 808/85.
- (191) Włochy przedstawiły poniższą tabelę, która pozwala na porównanie danych dotyczących finansowania przedstawionych w sprawozdaniach na temat zachęt i cytowanych w uwagach anonimowej zainteresowanej osoby trzeciej z danymi dotyczącymi finansowania na podstawie ustawy nr 808/85.

Tabela 3

Porównanie różnych źródeł informacji o pomocy finansowej na mocy ustawy nr 808/85

(w mln EUR)

Zobowiązania	2000	2001	2002	2003
Sprawozdanie za 2004 r. na temat zachęt (s. 181)	287	492	710	501
Pomoc na mocy ustawy nr 808	18	94	280	189
Różnica	269	398	430	312

- (192) Włochy dostarczyły ponadto wykaz programów wojskowych sfinansowanych w tych latach, który mógłby wyjaśnić wspomniane różnice: [...].
- (193) W odniesieniu do sprawozdania rocznego za 2003 r. przedsiębiorstwa Finmeccanica, do którego odwołuje się zainteresowana osoba trzecia, Włochy utrzymują, że wzrost wydatków na rzecz działalności BiR związany jest w dużej mierze z wejściem do spółki Aermacchi (około [...]).
- (194) Włochy potwierdziły istnienie opóźnień w niektórych procedurach zwrotu, co jest tłumaczone przede wszystkim długimi okresami płatności (od dziesięciu do piętnastu lat), co oznacza, że należałoby raczej mówić o spóźnionych spłatach.
- (195) Włochy potwierdziły problemy związane z realizacją specjalnego projektu DO328EC, równocześnie jednak stwierdzając, że w żadnym wypadku nie zakłada się rezygnacji państwa ze spłaty.
- (196) W odpowiedzi na szczególne uwagi zainteresowanej osoby trzeciej władze włoskie przedstawiły następujące argumenty.
- (197) Włochy uznają za niemożliwe do zaakceptowania żądanie zainteresowanej osoby trzeciej, by Komisja orzekła, że sześć projektów, co do których wyraziła wątpliwości w pierwszej decyzji, jest niezgodnych z prawem i by nakazała zwrot pomocy wypłaconej na ich podstawie. Włochy uważają, że takie żądanie jest sprzeczne z art. 11 rozporządzenia proceduralnego.
- (198) Zdaniem Włoch procedura dotyczy tylko indywidualnego zastosowania programu, tj. projektów, które Komisja

wymieniła taksatywnie, czyli w przedmiotowym przypadku – trzynaście projektów wymienionych w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania. Włochy utrzymują, że wstrzymały już wypłaty na rzecz tych projektów w oczekiwaniu na przyjęcie przez Komisję ostatecznej decyzji.

- (199) W związku z żądaniem zainteresowanej osoby trzeciej, by Komisja nakazała przedstawienie rocznego sprawozdania i innych środków kontroli, rząd włoski oświadcza, że jest gotowy przedstawić ewentualne sprawozdania zgodnie z art. 21 rozporządzenia proceduralnego. Władze włoskie sprzeciwiają się jednak nałożeniu dodatkowych obowiązków sprawozdawczych, ponieważ byłoby to nieproporcjonalne i niesłuszne w porównaniu z obowiązkami, jakim podlegają w zakresie pomocy państwa w przedmiotowym sektorze inne państwa członkowskie.
- (200) W swoich uwagach zainteresowana osoba trzecia powołuje się na bilans spółki Avio (sprawozdanie roczne za rok 2004), cytując w szczególności zdanie, w którym stwierdza się, że jeżeli nie ma zaksięgowanych przychodów, pożyczka nie musi być spłacana („If no revenues are earned, no reimbursement is due”). Władze włoskie twierdzą, że zażądały wyjaśnień od spółki. Prawnik, z którym konsultowała się spółka Avio, potwierdził, że w ramach programu beneficjenci pomocy są zobowiązani do zwrotu w całości otrzymanych kwot, niezależnie od powodzenia programu. Spółka Avio przyznała, że stwierdzenie zawarte w sprawozdaniu rocznym za 2004 r. opierało się na mylnej interpretacji programu i że w kolejnym sprawozdaniu rocznym zostanie to poprawione.
- (201) Włochy przedstawiły informacje na temat innych ustaw, do których zainteresowana osoba trzecia odwołuje się w swoich uwagach, uściślając, że następujące ustawy: ustawa nr 421/96, ustawa nr 388/00, ustawa budżetowa na rok 2003 i ustawa nr 140/99 (ta ostatnia dotycząca konkretnie wojskowych samolotów transportowych) miały na celu finansowanie wyłącznie projektów wojskowych związanych z bezpieczeństwem narodowym.
- (202) W odniesieniu do sprawozdania Trybunału Obrachunkowego Włochy zwracają przede wszystkim uwagę na fakt, że zainteresowana osoba trzecia załączyła do swoich uwag dwie tabele („tables or charts”) uzyskane z rys. 3 i rys. 5 tego sprawozdania i uściślając, że te pliki Excel nie pojawiały się w wersji, do której odwołano się w drugiej decyzji, ale tylko w wersji w formacie Word zamieszczonej w sprawozdaniu. Włochy dodają, że brakuje jasności co do tego, za pomocą jakich technik dochodzeniowych zainteresowana osoba trzecia uzyskała dostęp do tych tabel.
- (203) Włochy podkreślają, że ich zdaniem jest zdecydowanie nie na miejscu przypisywanie tych liczb Trybunałowi Obrachunkowemu, zważywszy, że dane te nie pojawiają się w tej formie w treści sprawozdania.
- (204) Niemniej Włochy przedstawiły kilka uwag na temat zawartości tabel, w których wymieniono 164 decyzji o przyznaniu pomocy na łączną kwotę 3 mld EUR.
- (205) Włochy zauważyły przede wszystkim w tej kwestii, że w podanych kwotach występują liczne nieścisłości, w tym przypadki podwójnego naliczenia, czy też środki pomocowe, które nie zostały przyznane. Ponadto tabele

obejmowały również projekty mające znaczenie dla bezpieczeństwa narodowego, w tym niektóre finansowane na podstawie innych ustaw, a więc nieobjęte zakresem zastosowania przedmiotowego programu. Podsumowując, Włochy uważają, że dokładna kwota pomocy przyznanej w ramach programu odpowiada wartości podanej w uwagach przedstawionych przez Włochy [...].

14. OCENA

- (206) W celu oceny rozpatrywanego przypadku Komisja sprawdzi przede wszystkim istnienie pomocy i oceni jej zgodność ze wspólnym rynkiem.
- (207) Po drugie, Komisja wyjaśni zakres niniejszego postępowania, a także odpowiednie podstawy proceduralne.
- (208) Po trzecie, Komisja oceni, czy wątpliwości wyrażone w ramach pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania można uznać za rozwiane.
- (209) Po czwarte, w decyzji podany zostanie wykaz projektów, do których decyzja ta ma zastosowanie, i ocena, na podstawie dostępnych informacji, ich zgodności ze wspólnym rynkiem, włączając warunki, jakie należy wypełnić w celu zachowania tej zgodności.
- (210) Na koniec, Komisja wyciągnie własne wnioski odnośnie do poszczególnych projektów i wyjaśni, dlaczego takie wnioski nie dotyczą dwóch śmigłowców, co do których wojskowego charakteru wyrażono wątpliwości w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania.
- 14.1. Istnienie pomocy państwa w myśl art. 87 ust. 1 Traktatu WE i innych mających zastosowanie norm dotyczących zgodności**
- (211) Środek stanowi pomoc w myśl art. 87 ust. 1 Traktatu, gdy przez przyznanie zasobów państwowych sprzyja niektórym przedsiębiorstwom i wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi, zakłócając lub grożąc zakłóceniem konkurencji.
- (212) Jak zaznaczono zarówno w pierwszej, jak i w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania, analizowane środki stanowią pomoc państwa. Ocena ta nie została zakwestionowana przez Włochy ani przez żadną ze stron, które interweniowały w tym postępowaniu.
- (213) Pożyczki przyznane w ramach ustawy nr 808/85 są wyraźnie selektywne ze względu na fakt, że korzystają z nich tylko przedsiębiorstwa działające w sektorze lotnictwa.
- (214) Przedmiotowe pożyczki są przyznawane ze środków pochodzących z budżetu państwa, a więc wiążą się z wykorzystaniem zasobów państwowych.
- (215) Pożyczki są udzielane bez odsetek, dlatego też uprzywilejowują przedsiębiorstwa będące ich beneficjentami, w porównaniu z przedsiębiorstwami, które muszą finansować swoje projekty na warunkach rynkowych. W przypadku pożyczki bez odsetek element przewagi konkurencyjnej oblicza się przez uwzględnienie różnicy między odsetkami, jakie przedsiębiorstwo zapłaciłoby od pożyczki udzielonej na warunkach rynkowych, a oprocentowaniem preferencyjnym, które w analizowanym przypadku wynosi zero procent. Dlatego też pożyczka zawsze spłacana jest według harmonogramu ustalanego w momencie jej udzielenia, a pomoc obliczana jest jako łączna kwota odsetek, z których państwo rezygnuje.
- (216) W większości przypadków projekty dotyczą produktów (śmigłowce, małe samoloty lub czasami elementy większych samolotów), związanych z wymianą wspólnotową na dużą skalę.
- (217) Środki pomocy przyznane przez Włochy na projekty BiR w sektorze lotnictwa z tytułu ustawy nr 808/85 objęte są zakresem zastosowania art. 87 ust. 1 Traktatu.
- (218) Włochy i inne strony postępowania są ponadto zgodne co do faktu, że uznanie zgodności z Traktatem winno być analizowane w świetle zasad, które dotyczą zastosowania art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu 87 do pomocy na projekty BiR.
- (219) Przedmiotowe środki pomocy winny być uznane za niezgodne z prawem, w przypadkach, w których nie zostały nigdy zgłoszone przez Włochy.
- (220) Jak wyraźnie wskazano w zasadach wspólnotowych dotyczących pomocy państwa na rzecz badań, rozwoju i innowacji (zwanymi dalej „zasadami z 2006 r.”)⁽³⁷⁾, zgodnie z zawiadomieniem Komisji w sprawie ustalania zasad mających zastosowanie do oceny pomocy państwa przyznanej niezgodnie z prawem⁽³⁸⁾, w przypadku niezgłoszonych pomocy Komisja stosuje:
- zasady z 2006 r., jeśli środki te zostały przyznane po ich wejściu w życie,
 - zasady mające zastosowanie w momencie przyznania pomocy we wszystkich pozostałych przypadkach.
- (221) W związku z tym dla analizy zgodności projektów z art. 87 ust. 3 lit. c) Traktatu Komisja zastosuje odpowiednio zasady wspólnotowe BiR z 1986 r. i zasady wspólnotowe BiR z 1996 r. w zależności od daty przyznania pomocy.
- 14.2. Przedmiot decyzji**
- (222) Zakres niniejszej decyzji ogranicza się do indywidualnych środków pomocy, jakie Włochy przyznały na projekty BiR o charakterze cywilnym w sektorze lotnictwa w ramach ustawy nr 808/85.

⁽³⁷⁾ Dz.U. C 323 z 30.12.2006, s. 1.

⁽³⁸⁾ Dz.U. C 119 z 22.5.2002, s. 22.

- (223) Dotyczy ona przede wszystkim sześciu projektów, co do których Komisja wyraziła szczególne wątpliwości w ramach pierwszej decyzji o wszczęciu procedury.
- (224) Dotyczy ona również innych projektów wymienionych w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania, ponieważ później przedstawione informacje ich dotyczące umożliwiają inną ocenę, w szczególności co do obowiązku zgłoszenia indywidualnego.
- (225) Po trzecie, decyzja dotyczy innych indywidualnych środków pomocy przyznanych przez Włochy na projekty, których wartość przekracza próg wymagany do zgłoszenia, ustalony w zasadach wspólnotowych BiR z 1986 r. i 1996 r. Projekty te nie były znane Komisji w momencie wydawania pierwszej decyzji. Niektóre z nich są wymienione w drugiej decyzji, ponieważ są potencjalnymi przypadkami niezgłoszonych indywidualnych środków pomocy.
- (226) Nie można utrzymywać, jak czynią to Włochy, że w postępowaniu wyjaśniającym należy określić od samego początku wszystkie projekty, które objęte są jego zakresem, ponieważ w momencie wszczynania postępowania Komisja niekoniecznie zna liczbę projektów, które mogą znaleźć się w tym zakresie.
- (227) Niniejsza decyzja dotyczy poszczególnych zastosowań programu, które Włochy winny były indywidualnie zgłosić, ale tego nie uczyniły. Niedopełnienie obowiązku zgłoszenia ma tutaj wyjątkowy zakres, ponieważ Włochy nie zgłosiły żadnego z projektów przez ponad dziesięć lat. Z powodu długotrwałego nieprzestrzegania obowiązku zgłaszania, przewidzianego w art. 88 ust. 3 Traktatu, i w świetle uwag osób trzecich oraz na podstawie dostępnych informacji w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraźnie wskazała, że postępowanie dotyczy wszystkich pojedynczych projektów, wchodzących w zakres programu, które winny były być indywidualnie zgłoszone.
- (228) W drugiej decyzji o wszczęciu postępowania nie ustalono żadnej konkretnej daty, od której poszczególne niezgłoszone projekty miały zostać włączone do zakresu przedmiotowego postępowania i uznawane za indywidualne przypadki zastosowania ustawy nr 808/85. W każdym razie władze włoskie często zgadzały się, by beneficjent nie zwracał w całości przyznanej pomocy, co uznawane jest za przyznanie nowej pomocy.
- (229) Należy tutaj przypomnieć, jakie znaczenie mają indywidualne zgłoszenia środków pomocy przekraczających określony próg dla kontroli pomocy państwa. Zasady z 2006 r. wyraźnie wskazują, że dla lepszego ukierunkowania analizy Komisji indywidualne środki przekraczające określone progi winny stanowić przedmiot szczegółowej analizy. Celem szczegółowej analizy jest zagwarantowanie, że wysokie kwoty pomocy na badania, rozwój i innowacje na rzecz jednego beneficjenta nie zakłócą konkurencji w sposób sprzeczny ze wspólnym interesem, ale że będą służyć temu interesowi w proporcjonalnym stopniu.
- (230) W analizowanym okresie progi wymagające zgłoszenia indywidualnego zmieniły się. Według zasad z 1986 r. zgłoszeniem objęte były projekty, w których wartość kosztów kwalifikowalnych wynosiła co najmniej 20 mln ECU.
- (231) Według zasad wspólnotowych z 1996 r. obowiązkowi indywidualnego zgłoszenia Komisji podlegały projekty, w których koszty kwalifikowalne wynosiły co najmniej 25 mln ECU, a wartość pomocy przekraczała 5 mln ECU⁽³⁹⁾.
- (232) Odnosnie do obowiązku wymienienia w decyzji o wszczęciu postępowania, o której mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu, w sposób dokładny, ścisły i prawidłowy poszczególnych projektów stanowiących przedmiot decyzji, Komisja odnotowuje, co następuje.
- (233) Komisja wszczęła postępowanie, o którym mowa w art. 88 ust. 2, wyodrębniając wyraźnie 13 projektów. Na podstawie dostępnych w tamtym czasie informacji Komisja podniosła wątpliwości co do sześciu projektów, do pozostałych siedmiu nie zgłaszając uwag.
- (234) Oczywiście stało się jednak, że z jednej strony instrument pomocowy zastosowany przez Włochy, a z drugiej strony jego zastosowanie, cechujące się opóźnieniami w spłatach, były takie, że spowodowały zmianę oceny trzynastu projektów. Włochy przyznają, że informacje, jakimi dysponowała Komisja w tamtym czasie, nie były prawidłowe i nie odpowiadały faktycznym warunkom środków pomocy przyznanych i niezwróconych prawidłowo.
- (235) Oczywiście stało się również, że istnieją inne przypadki, których Włochy nie zgłosiły indywidualnie, mimo że zasady wspólnotowe BiR i decyzja z 1986 r. zawierały jasne wskazania w tej kwestii.
- (236) Okazało się ponadto, że w większości przypadków ocenianych w niniejszej decyzji terminy spłat nie były zgodne z początkowo ustalonymi harmonogramami; wręcz przeciwnie – dopuszczalne były opóźnienia, które przekładały się na korzystniejsze warunki dla beneficjentów. Te nowe i bardziej korzystne warunki odpowiadają nowym środkom pomocy.
- (237) Podsumowując – procedura dotyczy pewnej liczby projektów polegających na przyznaniu pomocy niezgodnej z prawem.
- ⁽³⁹⁾ Zob. na przykład pkt 4.7: „Z zasady nie podlega obowiązkowi zgłoszenia indywidualny przypadek udzielenia pomocy w ramach programu pomocy na badania i rozwój zatwierdzonego przez Komisję. Jednakże, aby umożliwić Komisji dokonanie oceny znaczących kwot pomocy w ramach programu, na który wyrażono zgodę, oraz zgodności pomocy z regułami wspólnego rynku Komisja wymaga zgłaszania z wyprzedzeniem w przypadku projektu badawczego o wartości powyżej 25 mln ECU, na który proponuje się udzielenie pomocy o ekwiwalencie dotacji brutto przekraczającym 5 mln ECU. Nowa zasada dokonywania zgłoszeń uważana jest za właściwy środek w rozumieniu art. 93 ust. 1 Traktatu WE. Jej treść została przeanalizowana przez przedstawicieli państw członkowskich podczas spotkania wielostronnego”.

14.3. **Wątpliwości wyrażone w ramach pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania**

- (238) Komisja oceniła informacje przedstawione przez Włochy na temat kosztów kwalifikowalnych i zachęcającego skutku sześciu programów, o których mowa w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania, które obecnie ujęte są w wykazie projektów (zob. tabela 4 w motywie 281).
- (239) Komisja sprawdziła, czy w przypadku wszystkich projektów koszty związane były z działalnością w zakresie badań przemysłowych i rozwoju przedkonkurencyjnego.
- (240) Komisja sprawdziła zachęcający skutek pomocy w każdym z sześciu projektów. Ocena została przeprowadzona z uwzględnieniem czasu, jaki upłynął od momentu, gdy Włochy przyjęły decyzję o przyznaniu pomocy.
- (241) Z drugiej strony jednak, jak wspomniano w motywach 105–122, okazało się, że inne zasadnicze aspekty pomocy, w szczególności instrument pomocowy, nie były w jasny sposób opisane i nie pozwalały Komisji na wypowiedzenie się w ostateczny sposób co do ich zgodności. Zanim zostanie przedstawiona ocena poszczególnych projektów, konieczne jest zatem dokonanie oceny dostępnych informacji odnoszących się do wątpliwości wyrażonych w ramach drugiej decyzji o wszczęciu postępowania.

14.4. **Wątpliwości wyrażone w ramach drugiej decyzji o wszczęciu postępowania**

- (242) W celu wyciągnięcia ostatecznych wniosków na temat poszczególnych środków pomocy przyznanych w ramach programu konieczne jest w pierwszej kolejności dokonanie oceny wszystkich informacji dotyczących zmian w programie, w tym podstawy prawnej oraz zmian wprowadzonych do jego budżetu.
- (243) W drugiej kolejności konieczne jest dokonanie oceny charakteru instrumentu pomocowego i decyzji o przyznaniu pomocy.
- (244) Po trzecie, konieczne jest sporządzenie wykazu indywidualnych projektów, których Włochy nie zgłosiły, i ocenie warunków finansowych każdego z nich oraz, jeśli to konieczne, sprawdzenie warunków zwrotu oraz norm dotyczących kontroli przestrzegania tych warunków.
- (245) Na koniec osobny rozdział poświęcony jest ocenie informacji dotyczących dwóch śmigłowców opisywanych jako śmigłowce wojskowe, o których mowa w motywach 399–408.

14.4.1. *Zmiany programu*

- (246) Komisja posiada obecnie dokładny obraz zmian wprowadzanych w całym programie.
- (247) Włochy dostarczyły wystarczające informacje na temat łącznej kwoty finansowania projektów, by Komisja zyskała

ogólniejszy obraz tej kwestii. Dotyczy to w szczególności problemu, jaki stanowi fakt, że analizowany program został wykorzystany przez Włochy w celu finansowania zarówno projektów cywilnych, jak i projektów związanych z bezpieczeństwem narodowym. Do mylnych wniosków prowadziłyby zatem interpretowanie łącznych kwot finansowania jako przeznaczonych przez Włochy wyłącznie na wspieranie cywilnych projektów BiR w sektorze lotniczym.

14.4.2. *Charakter instrumentu pomocowego*

- (248) Odnośnie do charakteru instrumentu pomocowego Włochy dostarczyły kompletną dokumentację na temat projektów, które powinny być zostać zgłoszone zgodnie z progami wymaganymi w zasadach dotyczących BiR, które kolejno wchodziły w życie.
- (249) Włochy podały, że instrument pomocowy miał charakter hybrydowy w tym sensie, że polegał na pożyczce preferencyjnej, której harmonogram spłat zależał od przewidywanej sprzedaży stworzonego produktu. Zdaniem Włoch te harmonogramy spłat były stałe.
- (250) Pożyczki preferencyjne były przyznawane na podstawie wskaźnika odniesienia obowiązującego w momencie przyznawania pożyczki wraz z dopłatą.
- (251) Dla każdego projektu władze włoskie określiły, w momencie przyznawania pomocy, teoretyczną maksymalną intensywność pomocy, obliczoną na podstawie kosztów kwalifikowalnych i uwzględniając ewentualne dodatki.
- (252) Jednak w niektórych przypadkach ten pułap intensywności nie był przestrzegany i pomoc została przyznana beneficjentowi na warunkach bardziej korzystnych, z zastosowaniem intensywności wyższej od maksymalnej intensywności dopuszczalnej w myśl zasad BiR.
- (253) Ponadto w praktyce harmonogramy spłat często nie były przestrzegane, na dwa różne sposoby. Po pierwsze płatności dla beneficjentów dokonywane były z opóźnieniem w stosunku do pierwotnych harmonogramów z powodu ogólnego opóźnienia projektu lub ponieważ państwo przewidywało opóźnione płatności. W ten sposób w niektórych przypadkach faktyczna intensywność pomocy okazywała się niższa od początkowej.
- (254) Co ważniejsze, w wielu przypadkach nie były przestrzegane pierwotne harmonogramy spłat. W konsekwencji w wielu przypadkach intensywność była wyższa od początkowej, ponieważ beneficjenci odnosili dodatkową korzyść, jaką była możliwość opóźnionych spłat.

- (255) Włochy przekazały Komisji pewną ilość pism, które przesyłały do beneficjentów, wzywając ich do spłaty należności, jednak oczywiste jest, że pisma te odnosiły ograniczony skutek. W niektórych przypadkach beneficjent otrzymał kilka pism w sprawie tego samego projektu, po

których nie następowały jednak działania mające doprowadzić do faktycznego zwrotu pomocy, ani też państwo nie podejmowało działań w celu jej odzyskania⁽⁴⁰⁾.

- (256) Podsumowując – w odniesieniu do pomocy przyznanej na projekty należy wyróżnić dwa potencjalne problemy: a) początkowa intensywność pomocy, która w niektórych przypadkach przekroczyła maksymalną dopuszczalną intensywność; i b) niewystarczające spłaty, co spowodowało dodatkowy wzrost intensywności.
- (257) Włochy wraz z Komisją ustaliły metodę, która pozwala na rozwiązanie obydwu problemów. Najpierw dla każdego projektu określono maksymalną intensywność, którą stanowiła mniejsza z dwóch kwot: teoretycznej maksymalnej intensywności⁽⁴¹⁾ i intensywności początkowej. Niższa intensywność początkowa oznaczała, że kwota przyznanych specjalnych środków pomocy miała rzeczywisty skutek zachęcający, wystarczający, by przedsiębiorstwo zaangażowało się w realizację projektu. Każde zwiększenie intensywności w stosunku do wartości obliczonej początkowo uznano za nową pomoc.
- (258) Następnie obliczono łączną intensywność pomocy. W roku, w którym łączna intensywność pomocy osiągnie poziom maksymalnej intensywności określonej w motywie 257, beneficjent winien spłacić całość niezwróconego kapitału pożyczki. Jeżeli maksymalna intensywność już została osiągnięta uprzednio, wówczas zostaną naliczone odsetki złożone w stosunku do pożyczki niezwróconej przez okres, jaki upłynął do całkowitej spłaty pożyczki. Poziom oprocentowania odpowiada oprocentowaniu referencyjnemu dla roku, w którym została osiągnięta maksymalna intensywność, a następnie każdego kolejnego roku opóźnienia.
- (259) Ustalona metoda pozwala więc zagwarantować przestrzeganie maksymalnych poziomów intensywności określonych w zasadach BiR⁽⁴²⁾.

14.4.3. Wykaz projektów niezgłoszonych

- (260) Zgodne przyjęcie prawidłowej koncepcji instrumentu pomocowego umożliwiło ustalenie wykazu projektów, które Włochy winny były zgłosić indywidualnie. Gdy pomoc przybiera formę pożyczki o obniżonym oprocentowaniu, istotna jest kwota odsetek, z których państwo rezygnuje. Zważywszy na niepewność co do charakteru instrumentu pomocowego, nawet Włochy nie zajęły

precyzyjnego stanowiska co do tego, które projekty należy zgłaszać indywidualnie⁽⁴³⁾ lub które winny były być włączone *ex post* do wykazu projektów wymagających zgłoszenia.

- (261) W celu sporządzenia wykazu konieczne było skierowanie licznych wezwań do dostarczenia informacji.
- (262) Początkowo Włochy zaprzeczały twierdzeniu, że nie zgłosiły żadnego projektu indywidualnego poza wymienionymi w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania. Następnie przyznały, że wykaz niezgłoszonych projektów był dłuższy i przedstawiły wszystkie niezbędne informacje i materiały dowodowe.
- (263) Istnieją różne czynniki, które przyczyniają się do wyjaśnienia trudności w sporządzeniu wykazu projektów niezgłoszonych.
- (264) Po pierwsze należy zauważyć, że program był realizowany od 1986 r.
- (265) Po drugie, w związku z powyższym liczba przedmiotowych projektów jest duża. Wraz z projektami, które nie podlegają indywidualnemu zgłoszeniu, liczba projektów finansowanych w analizowanym okresie znacznie przekracza sto.
- (266) Po trzecie, fakt, że wykaz obejmuje liczne projekty wojskowe, dodatkowo utrudnił wyjaśnienie sprawy. Komisja zwraca uwagę, że również w sprawozdaniu Trybunału Obrachunkowego występuje pewna niejasność co do charakteru projektów.
- (267) Dostępne informacje na temat sfinansowanych projektów były fragmentaryczne i często niejasne, również z tego powodu, że nawet sprawozdania rządu dla włoskiego Parlamentu zawierały raczej wykaz przyszłych projektów niż projektów rzeczywiście sfinansowanych.
- (268) Obok wykazów przedstawionych przez zainteresowaną osobę trzecią istnieją również inne, wymienione bezpośrednio przez Komisję, na przykład trzynastce projektów, o których mowa w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania, i wykaz projektów wymienionych w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania.
- (269) Sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego nie zawierało wykazu projektów, ale tylko liczby, wykresy i tabele o charakterze ogólnym. Niemniej jednak wersja tego dokumentu w formacie Word, dostępna na stronie internetowej Trybunału w 2005 r., pozwalała na ekstrakcję bardziej precyzyjnych danych na podstawie ogólnych wykresów.
- ⁽⁴³⁾ Należy jednak zauważyć, że w aktach nie istnieje żaden ślad, który wskazywałby na to, że władze włoskie zamierzały dokonać indywidualnego zgłoszenia któregoś z projektów, niezależnie od wielkości i kwoty finansowania.

⁽⁴⁰⁾ Władze włoskie uściśliły, że nie zamierzają rezygnować z należności od beneficjentów. Jednocześnie ilość pism wzywających do spłaty, ale nieskutkujących działaniami oraz kolejne środki pomocy przyznane tym samym beneficjentom na nowe projekty prowadzą do stwierdzenia, że co najmniej w kilku przypadkach z punktu widzenia beneficjentów otrzymana pomoc nie musiała być zwrócona.

⁽⁴¹⁾ Tj. intensywności 25 % i 50 % plus dodatek na przedkonkurencyjną działalność rozwojową i badania przemysłowe przewidziany w zasadach BiR.

⁽⁴²⁾ Komisja zastosowała podobne podejście w dwóch przypadkach dotyczących pomocy dla BiR w sektorze lotnictwa (C 27/06 i C28/06).

- (270) W komunikacie z dnia 11 listopada 2005 r. zainteresowana osoba trzecia dodała te ostatnie dane. Komisja w swoim wezwaniu do przedstawienia informacji z dnia 23 maja 2006 r. wykorzystała większość projektów⁽⁴⁴⁾ wymienionych w wykazie zaprezentowanym przez anonimową zainteresowaną osobę trzecią, by zasygnalizować Włochom, że wedle wszelkie prawdopodobieństwa istniała jeszcze pewna liczba projektów niezgłoszonych, na temat których Włochy nie dostarczyły wymaganych informacji.
- (271) Z jednej strony Włochy zakwestionowały⁽⁴⁵⁾ możliwość przypisania wykazu przedstawionego przez osobę trzecią Trybunałowi Obrachunkowemu, argumentując, że wykaz ten został uzyskany poprzez ekstrapolację przez nieznaną osobę na podstawie danych z systemu informatycznego Trybunału. Z tego powodu zdaniem władz włoskich byłoby niewłaściwe przypisywanie wykazu Trybunałowi, ponieważ stanowił on wynik manipulacji dokonanej przez osoby trzecie. Zważywszy, że wykaz ten charakteryzuje się pewną ilością błędów i nieścisłości, błędem byłoby przypisywanie go Trybunałowi Obrachunkowemu.
- (272) Ponieważ Włochy ostatecznie przedstawiły kompletny wykaz indywidualnych projektów podlegających obowiązkowi indywidualnego zgłoszenia, Komisja nie ma obowiązku wypowiadać się co do prawdziwości uprzednio otrzymanych informacji⁽⁴⁶⁾.
- (273) W ogólnym ujęciu dyskusja na temat wykazu projektów niezgłoszonych była trudna; po dwóch latach pozwoliła jednak władzom włoskim i Komisji na wyłonienie pewnej liczby indywidualnych projektów, których Włochy nie zgłosiły.
- (274) Zgodnie z wezwaniem zawartym w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania Włochy przedstawiły ponadto wykaz projektów, których wartość była niższa od progu wymagającego zgłoszenia indywidualnego, zatwierdzony po dniu 20 listopada 2002 r. Odnośnie do tego wykazu Komisja może stwierdzić z jednej strony, że odpowiada ona łącznej dotacji finansowej wypłaconej na podstawie ustawy nr 808/85 w analizowanym okresie, a z drugiej strony, że dotyczy faktycznie projektów o wartości poniżej progu wymagającego zgłoszenia indywidualnego⁽⁴⁷⁾.

14.5. Ocena ostatecznego wykazu projektów cywilnych

- (275) Wykaz indywidualnych projektów, których Włochy nie zgłosiły Komisji, obejmuje 17 projektów.
- (276) Wykaz obejmuje projekty, których zgodność z Traktatem Komisja będzie w stanie ocenić, co jednak nie przesądza o tym, że w przyszłości Komisja nie będzie mogła zastosować środków odnośnie do innych projektów niezgłoszonych, o których obecnie nie posiada wiedzy,

⁽⁴⁴⁾ Komisja wykluczyła projekty, których charakter wojskowy był oczywisty bądź dlatego, że już zostały ocenione w ramach postępowania, bądź dlatego, że publiczne dostępne informacje nie pozostawiały wątpliwości co do ich charakteru.

⁽⁴⁵⁾ Zob. pismo z dnia 5.5.2006.

⁽⁴⁶⁾ Niezależnie od faktu, czy można je przypisać Trybunałowi Obrachunkowemu.

⁽⁴⁷⁾ Wykaz uświadamia między innymi, że Włochy przeznaczyły większość dotacji finansowej programu na małe projekty. Dane te pozwalają zatem na uzgodnienie łącznej kwoty dotacji finansowej w ramach programu oraz liczby dotychczas znanych dużych projektów.

lub projektów, o których wie, ale dysponuje informacjami niewystarczającymi do wydania decyzji, bądź dlatego, że informacje są niekompletne, bądź też dlatego, że wskazują one na to, że wartość przedmiotowego projektu jest obecnie poniżej progu wymagającego indywidualnego zgłoszenia, podczas gdy nowe informacje mogłyby zmienić tę ocenę.

- (277) W odniesieniu do każdego projektu Komisja posiada początkowy harmonogram finansowania i spłaty ustalony w momencie przyznawania pomocy oraz rzeczywisty stan dokonanych wypłat z zasobów państwa i zwrotów przez beneficjentów. Harmonogramy obejmują korekty przewidziane we wcześniej opisanej metodzie⁽⁴⁸⁾.
- (278) Opierając się na dostępnych informacjach o projektach oraz przy uwzględnieniu faktu, że wszystkie projekty stanowią indywidualne zastosowanie tego samego programu pomocy, należy stwierdzić, że Komisja nie dysponuje materiałami nasuwającymi wątpliwości co do faktu, że pomoc przeznaczona została na działalność, którą można sklasyfikować jako działalność BiR zgodnie z definicjami zawartymi w zasadach BiR.
- (279) W odniesieniu do skutku zachęcającego Komisja zauważyła przede wszystkim, że zgodnie z pkt 8 ust. 2 zasad z 1986 r. wymagane było tylko zachęcenie do wykonania dodatkowego wysiłku w zakresie BiR lub umożliwienie przedsiębiorstwu sprostania wyjątkowym warunkom, do czego własne zasoby przedsiębiorstwa beneficjenta nie wystarczały. W pkt 6 zasad z 1996 r. przyjęto, że skutek zachęcający istnieje, jeśli występują czynniki ilościowe lub inne czynniki uznane za właściwe przez państwo członkowskie, które jest w stanie wykazać, że dany projekt BiR nie zostałby zrealizowany bez pomocy lub że byłby mniej ambitny albo że nie zostałby zrealizowany przez taki sam okres.
- (280) Komisja nie dysponuje materiałami powodującymi wątpliwości co do zachęcającego skutku analizowanych środków pomocy. Środki pomocy pozwoliły beneficjentom na podjęcie działań w zakresie BiR wykraczających poza ich zwykłą działalność badawczą i na zrealizowanie projektów BiR, których w przeciwnym razie nie byłiby w stanie zrealizować wyłącznie swoimi własnymi środkami. Ponadto zgodnie z oceną podobnych projektów w sektorze lotnictwa Komisja odnotowuje, że pomoc na analizowane projekty pozwoliła beneficjentom na zrealizowanie ryzykownych projektów, których nie mogliby sami sfinansować. Wreszcie Komisja odnotowuje, że w większości przypadków mowa jest o projektach międzynarodowych, które wymagają dodatkowego wysiłku w zakresie współpracy.
- (281) Poniżej opisany jest każdy projekt z podaniem łącznych kosztów kwalifikowalnych i kwoty otrzymanej pomocy. Ocena obejmuje ponadto w przypadku sześciu projektów, co do których zostały podniesione wątpliwości w ramach pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania, dostępne informacje o kwalifikowalnych rodzajach działalności i skutku zachęcającym. W przypadku wszystkich projektów określono konsekwencje zastosowania metody, o której mowa w motywie 257.

⁽⁴⁸⁾ Zob. motywy 248–259.

Tabela 4

Wykaz projektów stanowiących przedmiot niniejszej decyzji

Projekt	Przedsiębiorstwo	Przedmiot	Rok
A109DEF	Agusta	Śmigłowiec	1997
A109X	Agusta	Śmigłowiec	1999
A119 Koala	Agusta	Śmigłowiec	1997
DO328	Aermacchi	Konstrukcje lotnicze	1991
DO328EC	Aermacchi	Konstrukcja lotnicze	1996
DO328 Panels	Aermacchi	Konstrukcja lotnicze	1996
ATR72	Alenia	Konstrukcja lotnicze	od 1988 do 1994 (5 projektów)
ATR42 500	Alenia	Konstrukcja lotnicze	1992
MD11 LWRP J/S	Alenia	Konstrukcje lotnicze	1996
Falcon 2000	Alenia	Konstrukcja lotnicze	1994
MD11 Winglet	Alenia	Konstrukcja lotnicze	1989
MD95	Alenia	Konstrukcja lotnicze	1996 i 1998
GE90B	Avio	Silnik	1994
GE90 Growth	Avio	Silnik	1996
LPT PW308	Avio	Silnik	1997
Falcon 2000	Piaggio	Konstrukcja lotnicze	1994
Cabine	Alenia	Konstrukcja lotnicze	1999

a) Projekt A109 DEF zrealizowany przez Agusta

(282) Zrealizowany przez Augustę projekt dotyczył śmigłowca i polegał na opracowaniu różnych wersji modelu A109 celem dostosowania go do różnych układów napędowych, aby spełnić bardziej rygorystyczne kryteria w zakresie bezpieczeństwa, osiągow i wpływu na środowisko. Wersje D, E i F odpowiadają wersjom z silnikami produkcji Allison, Pratt & Whitney i Turbomeca. Zdaniem Włoch wersje D i E nigdy nie zostały opracowane.

(283) Projekt został wymieniony w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania (projekt nr 4). Inwestycji dokonano w latach 1996–1998. W ramach pierwszej decyzji o wszczęciu

postępowania Komisja wyraziła wątpliwości co do zakwalifikowania jako działalności BiR i skutku zachęcającego.

(284) W odniesieniu do działalności BiR władze włoskie przedstawiły bardziej szczegółowe informacje o zadaniach realizowanych w ramach projektu. Komisja zauważyła przede wszystkim, że w ramach projektu opracowano liczne prototypy i że wersje D i E nie zostały dokończony ani wprowadzone na rynek.

(285) Po drugie, Komisja odnotowuje, że technologie, stanowiące najważniejszy element – silnik i podwozie z nowymi płozami – uzyskały certyfikat dopiero w czerwcu 2001 r. Zdaniem Włoch projekty wirnika mają być dopiero wprowadzone do produktu końcowego, choć wyniki działalności BiR były pozytywne.

(286) Kolejność wydarzeń wskazywałaby, że projekt BiR zrealizowany w latach 1996–1998 pozwolił spółce Agusta na wprowadzenie nowych technologii po upływie ponad 30 miesięcy. W związku z tym dla spółki Agusta pomoc miałaby skutek zachęcający.

(287) Kwota kwalifikowalnych inwestycji⁽⁴⁹⁾ wynosiła 69 790 mln ITL⁽⁵⁰⁾. Kwota pomocy, wyrażona w odsetkach, z których zrezygnowało państwo, wyniosła 24 450 mln ITL. W związku z tym początkowa intensywność pomocy została określona jako 35,03 %, w porównaniu z maksymalną teoretyczną intensywnością 31 % dopuszczoną w myśl zasad z 1996 r. Łączna intensywność osiągnęła maksymalny dopuszczalny poziom 31 % w 2004 r.

(288) W 2007 r. Agusta winna więc zwrócić niezwłocznie niespłaconą kwotę kapitału (19 300 mln ITL) plus 7 811 mln ITL przewidziane w tabelach spłat, odnoszących się do tego roku. Ponadto winny zostać zapłacone odsetki złożone naliczone od 2005 r. na łączną kwotę na dzień 31 grudnia 2007 r. [...] mln ITL.

(289) Komisja może więc podsumować, że pomoc może być uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem w myśl zasad BiR z 1996 r., ponieważ dotyczyła działalności BiR i miała skutek zachęcający dla spółki Agusta, pod warunkiem że spółka niezwłocznie spłaci saldo zadłużenia wraz z odsetkami złożonymi.

b) Projekt A109X zrealizowany przez Augustę

(290) Projekt dotyczy śmigłowca spółki Agusta. W pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania został określony jako projekt nr 2. Komisja wyraziła wątpliwości co do jego kwalifikacji jako działalności BiR i skutku zachęcającego

(291) Zdaniem Włoch celem projektu zrealizowanego w latach 1999–2001 było zaprojektowanie całkowicie nowego śmigłowca, który miał zostać wprowadzony na rynek po 2009 r. Waga śmigłowca miała wynosić 3 do 3,5 ton i mógłby zostać także wykorzystany do nowych projektów w dziedzinie wojskowości.

⁽⁴⁹⁾ W przypadku wszystkich projektów przedstawione liczby zostały zaktualizowane.

⁽⁵⁰⁾ Ponieważ wszystkie projekty zostały zatwierdzone przed wprowadzeniem euro, wszystkie decyzje o przyznaniu pomocy i wszystkie harmonogramy spłat są wyrażone w lirach włoskich. W tabeli 5 w motywie 381 przedstawiono wpływ oceny w euro.

- (292) Włochom udało się wykazać, że A109X jest projektem całkowicie odmiennym od projektów A109DEF, A109 Power i A119 Koala. Główne różnice technologiczne dotyczyły wirnika pięciopłatowego, śmigła ogonowego oraz napędu o kołach płasko-stożkowych.
- (293) Odnośnie do skutku zachęcającego, Włochom udało się wykazać, że projekt A109X jest projektem nowym, którego zakończenia nie przewiduje się przed 2009 r. Pomoc mogłaby więc umożliwić firmie Agusta podjęcie działalności BiR, która dopiero w długiej perspektywie mogła przynieść efekty rynkowe i była ryzykowna z technologicznego punktu widzenia.
- (294) Kwota kwalifikowalnych inwestycji zrealizowanych przez spółkę wyniosła 67 144 mln ITL. Otrzymana pomoc, wyrażona w odsetkach, z których zrezygnowało państwo, wyniosła 13 902 mln ITL, co odpowiada intensywności 20,70 %, a więc niższej niż maksymalna dopuszczalna intensywność początkowa w myśl zasad z 1996 r., wynosząca 33 %.
- (295) Harmonogram spłat został jednak zmodyfikowany, by uwzględnić fakt, że pomoc została wypłacona w inny niż przewidziany sposób i że wartość pożyczki okazała się niższa. Pożyczki związane z tym projektem będą więc spłacane według zmienionego harmonogramu do 2018 r.
- (296) Komisja może więc podsumować, że pomoc udzielona na przedmiotowy projekt jest zgodna z zasadami BiR z 1996 r., ponieważ dotyczyła działalności BiR i miała skutek zachęcający, pod warunkiem że zostanie zrealizowany harmonogram spłat do 2018 r.
- c) *Projekt A119 Koala zrealizowany przez Agustę*
- (297) Projekt dotyczy opracowania śmigłowca przez spółkę Agusta. Model A119 Koala jest wielozadaniową wersją śmigłowca ośmioosobowego, wyposażoną w pojedynczy turbodoładowany silnik i przeznaczoną na rynek cywilny.
- (298) Projekt znalazł się, jako projekt nr 3, w wykazie projektów, których dotyczyła pierwsza decyzja o wszczęciu postępowania. W ramach tej decyzji i na podstawie wówczas dostępnych informacji Komisja ustaliła, że projekt nie podlegał obowiązkowi zgłoszenia indywidualnego i dlatego nie był objęty zakresem zastosowania pierwszej decyzji.
- (299) Następnie okazało się, że w rzeczywistości kwota kwalifikowalnych inwestycji oraz kwota pomocy były na tyle wysokie, że projekt winien był być zgłoszony Komisji indywidualnie.
- (300) Pomoc została przyznana w 1997 r. na kwalifikowalne inwestycje w okresie 1997–1999 o wartości 58 137 mln ITL. Otrzymana pomoc odpowiada intensywności 26,92 %, niższej niż maksymalna dopuszczalna intensywność początkowa wynosząca 32 % zgodnie z zasadami BiR z 1996 r.
- (301) Pożyczki związane z przedmiotowym projektem będą więc spłacane według harmonogramu do 2009 r.
- (302) Komisja może więc podsumować, że projekt dotyczący śmigłowca A119 Koala zrealizowany przez Agustę jest zgodny z zasadami z 1996 r., pod warunkiem że zostanie zrealizowany harmonogram spłat.
- d) *Projekt DO328 zrealizowany przez Aermacchi*
- (303) Projekt dotyczy podstawowej wersji modelu DO328 i został zrealizowany przez Aermacchi. DO328 jest samolotem odrzutowym przeznaczonym do transportu regionalnego, opracowanym przez spółkę Dornier. Zadaniem spółki Aermacchi było opracowanie dwóch segmentów kadłuba i montaż całego kadłuba, złożonego z 13 paneli wyprodukowanych przez koreańską spółkę Daewoo dla Dornier.
- (304) Projekt BiR umożliwił firmie Aermacchi nabycie wiedzy niezbędnej do zaprojektowania obu segmentów i zmontowania kadłuba. Stanowiło to nowy rodzaj działalności dla spółki, która do tego momentu koncentrowała się na wojskowych samolotach szkoleniowych. Kwalifikowalna działalność była realizowana w latach 1990 i 1991.
- (305) Projekt wymieniono jako projekt nr 10 w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania. W ramach tej decyzji Komisja postanowiła nie zgłaszać zastrzeżeń do projektu, ponieważ na podstawie dostępnych informacji uważała projekt za zgodny z obowiązującymi normami.
- (306) Niemniej informacje przedstawione przez Włochy w ramach niniejszej procedury wskazują wyraźnie, że stan finansowania projektu powinien doprowadzić do zmiany pierwotnej oceny.
- (307) Obecnie dostępne informacje wskazują, że kwalifikowalne inwestycje wynosiły 60 722 mln ITL, a maksymalna początkowa intensywność była na poziomie 43 %.
- (308) Zanotowano jednak liczne opóźnienia w spłatach, co potwierdziły również władze włoskie. Dopuszczalny poziom intensywności 43 % przewidziany w zasadach z 1986 r. został osiągnięty w 1996 r. Ponieważ maksymalna intensywność została osiągnięta, Aermacchi musi niezwłocznie zwrócić saldo zadłużenia, wynoszące 34 019 mln ITL. Ponadto od kwoty należnej od Aermacchi naliczane są odsetki złożone, począwszy od 1996 r. o łącznej wartości na dzień 31 grudnia 2007 r. [...] mln ITL.
- (309) Komisja może więc podsumować, że projekt dotyczący podstawowej wersji DO328 może zostać uznany za zgodny z Traktatem w myśl zasad BiR z 1986 r., pod warunkiem że Aermacchi niezwłocznie spłaci saldo zadłużenia wraz z odsetkami złożonymi.
- e) *Projekt DO328 EC zrealizowany przez Aermacchi*
- (310) Projekt Aermacchi dotyczył opracowania rozbudowanej wersji samolotu transportowego do transportu regionalnego DO328 zaprojektowanego przez spółkę Dornier. Rozbudowa wersji miała umożliwić transport 40 do 50 pasażerów. Jak się wydaje, projekt nie został doprowadzony do końca, do czego istotnie przyczynił się między innymi fakt, że spółka Dornier, a następnie Dornier-Fairchild, została postawiona w stan likwidacji. Projekt był realizowany w latach 1995–1997.

- (311) Został on wymieniony w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania (projekt nr 8). Komisja wyraziła wątpliwości co do zaklasyfikowania tej działalności jako BiR i skutku zachęcającego
- (312) Odnośnie do działalności BiR władze włoskie były w stanie wykazać, że działalność mająca na celu rozbudowę samolotu przewidywała przeprojektowanie całych elementów kadłuba, starając się przy tym ograniczyć do minimum wpływ tych zmian na masę samolotu i na koszty projektu. W ramach projektu spółka Aermacchi opracowała dwa prototypy.
- (313) Odnośnie do skutku zachęcającego władze włoskie wykazały, że finansowanie przeznaczone na projekt (oraz na inny projekt, dotyczący paneli do modelu DO328) umożliwiło znaczne zwiększenie wydatków na działalność BiR spółki Aermacchi. W latach 1993–1999 (okres realizacji tych projektów) koszty poniesione na dwa projekty DO328 stanowiły [...] % łącznych wydatków przeznaczonych na działalność BiR. Włochy argumentowały ponadto, że ze względu na wyspecjalizowanie się w sektorze wojskowym Aermacchi nie była przyzwyczajona do pracy nad projektami cywilnymi i musiała dokonać znacznych adaptacji, co wymusiło kolejne inwestycje.
- (314) Wartość kwalifikowalnych inwestycji związanych z projektem wyniosła 66 360 mln ITL. Maksymalna początkowa intensywność ustalona przez władze włoskie w momencie przyznawania pomocy wynosiła 43,49 % (była niższa od minimalnego dopuszczalnego progu określonego w zasadach BiR z 1996, który wynosił 44 %). Z harmonogramu spłat wynika, że ten poziom intensywności zostanie osiągnięty w 2010 r., kiedy to całkowite zadłużenie winno zostać spłacone państwu.
- (315) Komisja może więc podsumować, że pomoc przyznana Aermacchi na projekt DO328 EC jest zgodna z Traktatem i z zasadami BiR z 1996 r. oraz że wątpliwości co do kwalifikowalnej działalności BiR i skutku zachęcającego zostały rozwiązane. Przedsiębiorstwo będące beneficjentem, tj. Aermacchi winno zwrócić całą niespłaconą kwotę do 2010 r.
- f) *Projekt DO328 Panels zrealizowany przez Aermacchi*
- (316) Projekt był realizowany przez Aermacchi w latach 1993–1999 i dotyczył opracowania innowacyjnych rozwiązań w celu uzyskania elementów modułowych o różnych wymiarach wzdłużnych, które miały posłużyć do produkcji kadłubów o różnych długościach, ograniczając jednocześnie koszty projektowania.
- (317) W pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania został on określony jako projekt nr 9. Komisja wyraziła wątpliwości co do jego kwalifikacji jako działalności BiR i skutku zachęcającego
- (318) Odnośnie do działalności BiR władzom włoskim udało się wykazać, że celem projektu było przeniesienie projektowania paneli kadłuba ze spółki Daewoo do Aermacchi oraz ponowne przeanalizowanie i przemyślenie całego projektu. Projekt dotyczył ponadto zastosowania materiałów złożonych.
- (319) Odnośnie do skutku zachęcającego władze włoskie przedstawiły wystarczające informacje odnośnie do działalności BiR spółki Aermacchi, z których wynika, że przedmiotowy projekt dotyczył nowego dla spółki rodzaju działalności pod względem zakresu i technologii. Władze włoskie dostarczyły ponadto informacje o zmianach w wydatkach przedsiębiorstwa Aermacchi na działalność BiR, jak podano w ramach projektu DO328 EC.
- (320) Kwota kwalifikowalnych inwestycji wyniosła 51 480 mln ITL. W momencie przyznania pomocy intensywność początkowa wynosiła 42,30 % (a więc była niższa od maksymalnej intensywności na poziomie 44 % dopuszczonej przez zasady BiR z 1996 r.).
- (321) Ten poziom intensywności został osiągnięty w 2006 r., gdy łączna zaktualizowana intensywność osiągnęła wartość 42,51 %. Dlatego winno zostać zwrócone saldo zadłużenia w wysokości 54 454 mln ITL (które obejmuje kwotę 37 751 mln ITL przewidzianą na 2007 r. i niezwróconą kwotę 16 703 mln ITL) wraz z odsetkami złożonymi, które na dzień 31 grudnia 2007 r. wynosiły [...] mln ITL.
- (322) Komisja może więc podsumować, że pomoc przyznana Aermacchi dla projektu DO 328 Panels jest zgodna z Traktatem i z zasadami BiR z 1996 r., ponieważ wątpliwości co do kwalifikowalnej działalności BiR i skutku zachęcającego zostały rozwiązane, przy założeniu, że Aermacchi niezwłocznie zwróci całą niespłaconą należność wraz z odsetkami złożonymi.
- g) *Projekt ATR72 zrealizowany przez Alenia*
- (323) W pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania była mowa o projekcie spółki Alenia⁽⁵¹⁾, dotyczącym samolotu odrzutowego do transportu regionalnego (projekt nr 12). W oparciu o wówczas dostępne informacje Komisja nie zgłosiła wątpliwości co do tego projektu. Później jednak stało się oczywiste, że były również inne projekty dotyczące ATR72⁽⁵²⁾ mające pokryć koszty kwalifikowalne poniesione przez spółkę w kolejnych latach. W ostatniej decyzji o przyznaniu pomocy określone zostały ostateczne warunki dla poszczególnych środków pomocy na rzecz ATR72.
- (324) Projekt dotyczył opracowania konstrukcji lotniczej dla samolotu odrzutowego do transportu regionalnego projektowanego przez konsorcjum ATR, przedsiębiorstwa, w którym po 50 % udziałów miały spółki Aeronautica i EADS.
- (325) Łączna kwota kwalifikowalnych inwestycji w zakresie ATR72 wyniosła 165 442 mln ITL. Maksymalna początkowa intensywność wyniosła 49 %.
- (326) Niemniej wartość przyznanej pomocy była wyższa od tego poziomu intensywności. Środki pomocy zostały zwrócone, ale nie w całości i niezgodnie z harmonogramem. Dlatego też należy naliczyć odsetki od momentu, w którym łączna intensywność osiągnęła maksymalny poziom 49 % przewidziany w zasadach BiR z 1986 r., tj. począwszy od 1998 r. Spółka winna w związku z tym niezwłocznie

⁽⁵¹⁾ Początkowo Aeritalia, a następnie Alenia Aerospazio.

⁽⁵²⁾ Decyzje o przyznaniu pomocy zostały przyjęte w dniu 8 listopada 1988 r., 18 grudnia 1990 r., 18 grudnia 1991 r. i 21 grudnia 1991 r.

zwrócić niespłaconą kwotę pożyczki, wynoszącą 31 573 mln ITL. Ponadto Alenia winna zapłacić odsetki złożone, wynoszące na dzień 31 grudnia 2007 r. [...] mln ITL.

(327) W świetle nowych dostępnych informacji Komisja może podsumować, że projekty dotyczące ATR72 zrealizowane przez spółkę Alenia mogą być uznane za zgodne z Traktatem i z zasadami BiR z 1996 r., pod warunkiem że Alenia niezwłocznie zwróci saldo zadłużenia wraz z odsetkami złożonymi.

h) *Projekt ATR42-500 zrealizowany przez Alenia*

(328) Projekt został zrealizowany przez spółkę Alenia i dotyczy opracowania najnowszej wersji samolotu odrzutowego do transportu regionalnego ATR42, samolotu, który może przewozić do 50 pasażerów. Projekt nie był wymieniony w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania. Środki pomocowe zostały przyznane w 1994 r.

(329) Łączna kwota kwalifikowalnych inwestycji wyniosła 35 997 mln ITL. Intensywność początkowa pomocy wyniosła 35,87 % (a więc była niższa od maksymalnej intensywności 49 % przewidzianej w zasadach BiR z 1986 r.).

(330) Ponieważ spłaty następowały z niewielkim opóźnieniem, a z obliczeń rzeczywistej intensywności pomocy wynika, że osiągnęła poziom 47,75 % i zgodnie z zastosowaną metodą powstaje obowiązek niezwłocznego zwrotu salda zadłużenia: zwrot przewidziany już w 2007 r. kwoty 20 027 mln ITL, do której należy dodać saldo zadłużenia wynoszące 17 961 mln ITL. Alenia winna zapłacić odsetki złożone, które począwszy od 2003 r. do dnia 31 grudnia 2007 r., osiągnęły kwotę [...] mln ITL.

(331) Komisja może podsumować, że projekt dotyczący ATR42-500 zrealizowany przez spółkę Alenia może być uznany za zgodny z Traktatem i z zasadami BiR z 1996 r., pod warunkiem że Alenia niezwłocznie zwróci całe pozostałe saldo zadłużenia wraz z odsetkami złożonymi.

i) *Projekt MD11 Lower Panels zrealizowany przez Alenia*

(332) Projekt Alenia dotyczył opracowania i wprowadzenia na rynek nowych procedur i koncepcji zautomatyzowanego projektowania konstrukcji lotniczych, w szczególności w zakresie nosa i ogona modelu MD11. Projekt był realizowany w latach 1996–1997.

(333) W pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania został on określony jako projekt nr 7. Komisja wyraziła wątpliwości co do jego kwalifikacji jako działalności BiR i skutku zachęcającego

(334) W świetle informacji dostarczonych przez władze włoskie Komisja może podsumować, że zadania, na jakie dzieli się projekt, dotyczą kwalifikowalnej działalności BiR, ponieważ dotyczą projektów i procedur związanych z prototypami.

(335) Odnośnie do skutku zachęcającego władzom włoskim udało się wykazać, że pomoc umożliwiła spółce Alenia zwiększenie wydatków na działalność BiR i osiągnięcie

poziomu porównywalnego z poziomem typowym dla sektora ([...]). Ponadto pomoc miała umożliwić spółce Alenia realizację działań wykraczających poza dotychczasowy zakres działalności. Wreszcie zdaniem Włoch pomoc umożliwiła znaczne zwiększenie możliwości technologicznych w działalności spółki Alenia, co przełożyło się na ograniczenie konieczności przerabiania lub przeprojektowywania paneli oraz skrócenie okresu montażu.

(336) Zaprogramowana inwestycja wyniosła 69 711 mln ITL, przy intensywności pomocy na poziomie 30,32 %, a więc niższej niż maksymalna intensywność 35 % przewidziana w zasadach BiR z 1986 r.

(337) Niemniej projekt został zrealizowany w dużo bardziej ograniczonym zakresie, a inwestycje wyniosły 36 266 mln ITL. Intensywność pomocy wyniosła 15,65 %. Kapitał pożyczki został całkowicie spłacony w 2002 r.

(338) Komisja może więc podsumować, że pomoc dotycząca projektu MD11 Lower Panels (MD11LWR) jest zgodna z Traktatem i z zasadami z 1996 r.

j) *Projekt Falcon 2000 zrealizowany przez Alenia*

(339) Projekt został zrealizowany przez spółkę Alenia i dotyczył konstrukcji lotniczych dla odrzutowca biznesowego Falcon 2000 firmy Dassault. Alenia pracowała nad kadłubem tylnym, gondolami silnika, słupami mocowania silnika i nad oprofilowaniem skrzydeł.

(340) Projekt, który nie został wymieniony w pierwszej decyzji o wszczęciu procedury, był realizowany w latach 1991–1993.

(341) Kwota kwalifikowalnych inwestycji wyniosła 30 520 mln ITL. Intensywność pomocy, wynikająca z pożyczki preferencyjnej, wyniosła 38,16 %, tj. nieznacznie przekroczyła maksymalną intensywność początkową (37,5 %) przewidzianą w zasadach BiR z 1986 r.

(342) Ponieważ maksymalna intensywność na poziomie 37,5 % została osiągnięta już w 2006 r., Alenia winna zwrócić niezwłocznie całe saldo zadłużenia wynoszące 11 605 mln ITL (co odpowiada kwocie 5 725 mln ITL należnej na 2007 r. i pozostałej kwocie 5 880 mln ITL). Alenia winna ponadto zapłacić złożone odsetki, które na dzień 31 grudnia 2007 r. wyniosły [...] mln ITL.

(343) Komisja może podsumować, że pomoc przyznana dla Alenia na projekt Falcon 2000 może być uznana za zgodną z Traktatem i z zasadami z 1986 r., pod warunkiem że Alenia niezwłocznie zwróci całe saldo zadłużenia wraz z odsetkami złożonymi.

k) *Projekt MD11 Winglet zrealizowany przez Alenia*

(344) Projekt ten został zrealizowany przez Alenia i dotyczył opracowania metod obliczania, charakteryzowania nowych materiałów o wysokiej sztywności oraz regulacji procesów zaawansowanej polimeryzacji do zastosowań lotniczych. Projekt przewidywał ponadto zastosowanie tych technologii do opracowania, która byłaby w stanie zmniejszyć turbulencje wytwarzane przez zakończenia skrzydeł samolotu MD11.

- (345) Projekt wymieniono w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania jako projekt nr 11. Informacje dostępne w tamtym okresie nie wzbudziły wątpliwości Komisji odnośnie do tego projektu. Jednak okazało się w sposób oczywisty, że warunki przyznania pomocy były odmienne niż wynikające z posiadanych informacji.
- (346) Projekt został zrealizowany w latach 1987–1989. Maksymalna teoretyczna dopuszczalna intensywność pomocy dla projektu przewidziana w zasadach BiR z 1986 r. wynosiła 41 %. Kwalifikowalne dopłaty wyniosły 21 826 mln ITL.
- (347) Intensywność pomocy wynikająca z pożyczki wypłacanej począwszy od 1990 r. wyniosła jednak 48,63 %. Maksymalna intensywność na poziomie 41 % została osiągnięta w 1995 r., w którym to roku pożyczka winna była być całkowicie spłacona i począwszy od którego naliczane są odsetki. Alenia winna więc zwrócić niespłaconą kwotę 4 236 mln ITL i zapłacić złożone odsetki, które na dzień 31 grudnia 2007 r. wyniosły [...] mln ITL.
- (348) Komisja może podsumować, że projekt MD11 Wingleet może być uznany za zgodny z zasadami BiR, pod warunkiem że Alenia niezwłocznie zwróci całe saldo zadłużenia wraz z odsetkami złożonymi.
- l) *Projekt MD95 zrealizowany przez Alenia*
- (349) Ten projekt spółki Alenia dotyczył opracowania i wprowadzenia na rynek nowych procedur i koncepcji zautomatyzowanego projektowania dużych konstrukcji lotniczych. Projekt przewidywał ponadto zatwierdzenie procedur i koncepcji opracowanych w fabryce Nola (we włoskim regionie Campania).
- (350) Działania związane z projektem zostały zrealizowane w latach 1996–1999. W pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania został on określony jako projekt nr 5. Komisja wyraziła wątpliwości co do jego kwalifikacji jako działalności BiR i skutku zachęcającego
- (351) Odnośnie do działalności BiR władze włoskie wykazały, że Alenia zainwestowała w nowe programy informatyczne i metody obliczeniowe, mające zastosowanie do prototypów. Działania dotyczyły ponadto porównawczego zastosowania rozwiązań konstrukcyjnych dla komponentów kadłuba oraz analizę nowych systemów antykorozyjnego zabezpieczenia tych komponentów.
- (352) Odnośnie do skutku zachęcającego władzom włoskim udało się wykazać, że projekt ten oraz prace wykonane nad modelem MD11 (zob. projekt MD11LWR) umożliwiły spółce Alenia zdobycie nowej wiedzy na temat budowy kadłubów. Ponadto środki pomocy pozwoliły spółce Alenia zwiększyć na rzecz działalności BiR.
- (353) Kwalifikowalne koszty inwestycji w ramach projektu wyniosły 149 629 mln ITL, natomiast maksymalna intensywność pomocy przewidziana w zasadach BiR z 1996 wynosiła 38 %.
- (354) Ta intensywność zostanie osiągnięta w 2009 r. Dlatego Alenia będzie musiała spłacić na koniec 2008 r. całe saldo zadłużenia (wynoszące 96 701 mln ITL).
- (355) Komisja może więc podsumować, że wątpliwości co do działalności BiR i skutku zachęcającego pomocy w odniesieniu do projektu MD95 zostały rozwiane. Komisja uważa, że pomoc na rzecz MD95 może być uznana za zgodną z Traktatem i zasadami z 1996 r., pod warunkiem że Alenia zwróci do końca 2008 r. całą niespłaconą należność.
- m) *Projekt Falcon 2000 zrealizowany przez Piaggio*
- (356) Projekt ten, zrealizowany przez Piaggio, dotyczy modelu Falcon 2000 ⁽⁵³⁾. Spółka Piaggio pracowała nad projektem równoległe ze spółką Alenia, ale nad innymi zadaniami. Praca Piaggio dotyczyła w szczególności analizy konstrukcyjnej (liniowej i nieliniowej), analizy wytrzymałości konstrukcji na uszkodzenia oraz analizy zachowania się konstrukcji pod wpływem szczególnych zdarzeń (uderzenia ptaków, odporność na kolizję i awaryjnego lądowania na wodzie).
- (357) Projekt, który nie był wymieniony w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania, był realizowany w latach 1991–1993.
- (358) Kwota kwalifikowalnych inwestycji wyniosła 31 038 mln ITL. Intensywność pomocy została początkowo ustalona, zgodnie z warunkami udzielania pożyczek preferencyjnych, na poziomie 37,75 %, tj. na poziomie niższym względem maksymalnego poziomu intensywności 38 % przewidzianego w zasadach z 1986 r.
- (359) Uwzględniając inny harmonogram spłat, przyznana pomoc miała intensywność 33,23 %. Według tego harmonogramu Piaggio może spłacać pożyczkę do 2009 r.
- (360) Komisja może podsumować, że projekt Falcon 2000 zrealizowany przez Piaggio może być uznany za zgodny z Traktatem i zasadami z 1986 r. pod warunkiem przestrzegania harmonogramu spłat.
- n) *Projekt GE90B zrealizowany przez Avio*
- (361) Projekt ten został zrealizowany przez Avio i dotyczy GE90, silnika opracowanego przez General Electric. Avio było odpowiedzialne za 7 % silnika, co stanowiło większy zakres prac w stosunku do poprzednio realizowanych projektów. W szczególności Avio było odpowiedzialne za zaprojektowanie dużych elementów niskociśnieniowej turbiny.
- (362) Projekt, który nie był wymieniony w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania, był realizowany w latach 1991–1993.
- (363) Kwota kwalifikowalnych inwestycji wyniosła 35 674 mln ITL. Uwzględniając działania realizowane w zakresie BiR, maksymalna intensywność pomocy przewidziana w zasadach z 1986 r. wynosiła 32,5 %.

⁽⁵³⁾ Zob. opis projektu Falcon 2000 zrealizowanego przez Alenia.

- (364) Niemniej od początku pożyczka preferencyjna przewidywała intensywność wyższą niż ten poziom. Kiedy tylko łączna intensywność osiągnie maksymalny dozwolony poziom, niespłacona kwota kapitału winna zostać zapłacona i należy zacząć naliczać odsetki. W przedmiotowym przypadku początkowa intensywność została osiągnięta w 2005 r. Kwota, jaką Avio winna niezwłocznie zwrócić, wynosi 40 939 mln ITL (4 688 mln ITL należne za 2007 r. plus niespłacona kwota 36 251 mln ITL). Odsetki, jakie Avio winno niezwłocznie zapłacić, wynoszą na dzień 31 grudnia 2007 r. [...] mln ITL.
- (365) Komisja może zatem podsumować, że pomoc przyznana dla Avio dla projektu GE90B może być uznana za zgodną z Traktatem i zasadami z 1986 r., pod warunkiem że Avio niezwłocznie spłaci saldo zadłużenia i zapłaci odsetki złożone.
- o) *Projekt GE90 GROWTH zrealizowany przez Avio*
- (366) Ten projekt realizowany przez Avio dotyczy mocniejszej wersji silnika GE90 opracowanego przez General Electric. Projekt GE90 Growth polegał na opracowaniu trzech różnych silników przeznaczonych do samolotów Boeing i Airbus, obsługujących loty nad Oceanem Spokojnym. Również w tym przypadku Avio było odpowiedzialne za 7 % programu i za zaprojektowanie dużych elementów niskociśnieniowej turbiny.
- (367) Projekt, który nie był wymieniony w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania, był realizowany w latach 1996–1997.
- (368) Kwota kwalifikowalnych inwestycji wyniosła 46 434 mln ITL. Uwzględniając działania zrealizowane w zakresie BiR, maksymalna intensywność pomocy dopuszczalna według zasad z 1996 r. wyniosła 36,25 %.
- (369) Ta intensywność została osiągnięta w 2006 r. Począwszy od tej daty, Avio zobowiązana jest zwrócić państwu całe saldo zadłużenia, tj. 47 064 mln ITL (w tym 2 123 mln ITL, które pierwotnie należało spłacić w 2007 r., oraz pozostałą kwotę należności, wynoszącą 44 941 mln ITL), jak również zapłacić odsetki złożone.
- (370) Komisja może podsumować, że pomoc przyznana dla Avio dla projektu GE90 może być uznana za zgodną z Traktatem i zasadami z 1996 r., pod warunkiem że Avio niezwłocznie spłaci całe saldo zadłużenia i zapłaci odsetki złożone.
- p) *Projekt LPT PW308 zrealizowany przez Avio*
- (371) Ten projekt, realizowany przez Avio, dotyczy niskociśnieniowej turbiny do silnika Pratt & Whitney (PW308) przeznaczonego do dużych odrzutowców biznesowych (i do małych samolotów odrzutowych do transportu regionalnego).
- (372) Projekt, który nie został wymieniony w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania, był realizowany w latach 1996–1997.
- (373) Koszty kwalifikowalne wyniosły 30 688 mln ITL. Maksymalna dopuszczalna intensywność pomocy przewidziana w zasadach BiR z 1996 r. wynosiła 36 %. Pomoc wypłacona Avio i przewidziany harmonogram spłat osiągnęły intensywność na poziomie 33,88 %. Zgodnie z harmonogramem Avio spłaci pomoc do roku 2013.
- (374) Komisja może podsumować, że pomoc przyznana dla Avio na rzecz projektu dotyczącego niskociśnieniowej turbiny do PW308 może być uznana za zgodną z Traktatem i zasadami z 1996 r. pod warunkiem przestrzegania harmonogramu spłat.
- q) *Projekt dotyczący kabin ciśnieniowych zrealizowany przez Alenia*
- (375) Projekt ten, zrealizowany przez Alenia, dotyczy kabin ciśnieniowych do dużych samolotów cywilnych.
- (376) Projekt wymieniono w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania jako projekt nr 1. W tym kontekście i na podstawie informacji dostępnych w tamtym okresie Komisja stwierdziła, że projekt nie podlegała obowiązkowi indywidualnego zgłoszenia Komisji i że w związku z tym nie wchodzi w zakres zastosowania powyższej decyzji.
- (377) W późniejszym czasie okazało się, że wartość kwalifikowalnych inwestycji przewidziana w momencie przyznawania pomocy oraz wartość przyznanej pomocy były w rzeczywistości takie, że mogły powodować obowiązek indywidualnego zgłoszenia Komisji.
- (378) Projekt był realizowany w latach 1999–2001. Pomoc została przyznana na podstawie przewidzianych kosztów kwalifikowalnych, wynoszących 67 758 mln ITL, z początkową intensywnością ustaloną przez władze włoskie na poziomie 25,74 % (tj. na poziomie niższym niż maksymalna intensywność przewidziana w zasadach BiR z 1996 r.).
- (379) Niemniej rzeczywiste kwoty wypłaconej pomocy i koszty kwalifikowalne okazały się niższe od przewidzianych w początkowym planie i wyniosły 27 122 mln ITL. Mimo to projekt osiągnie początkową intensywność na poziomie 25,74 % w 2008 r. W 2008 r. Alenia jest więc zobowiązana spłacić saldo zadłużenia, wynoszące 29 244 mln ITL.
- (380) Komisja może podsumować, że pomoc przyznana spółce Alenia na rzecz projektu dotyczącego kabin ciśnieniowych może być uznana za zgodną z Traktatem i zasadami BiR z 1996 r., pod warunkiem że w 2008 r. Alenia spłaci całkowitą kwotę niespłaconego zadłużenia.
- Podsumowanie projektów*
- (381) Poniższa tabela przedstawia podsumowanie wpływu metody na każdy projekt, gdzie kwoty wyrażone są w euro według kursu zaokrąglonego do 1 936 ITL = 1 EUR

Tabela 5

14.6. Warunki zwrotu

Wykaz projektów i odpowiadających im kwot

Projekt	Przedsiębiorstwo	Warunki zwrotu pomocy
A109DEF	Agusta	Niewłoczna spłata salda zadłużenia (14 mln EUR) wraz z odsetkami złożonymi
A109X	Agusta	Zwrot według harmonogramu aż do całkowitej spłaty w 2018 r.
A119 Koala	Agusta	Zwrot według harmonogramu aż do całkowitej spłaty w 2009 r.
DO328	Aermacchi	Niewłoczna spłata salda zadłużenia (17 571 mln EUR) wraz z odsetkami złożonymi
DO328EC	Aermacchi	Zwrot według harmonogramu aż do całkowitej spłaty w 2010 r.
DO328 Panels	Aermacchi	Niewłoczna spłata salda zadłużenia (28 127 mln EUR) wraz z odsetkami złożonymi
ATR72	Alenia	Niewłoczna spłata salda zadłużenia (16 308 mln EUR) wraz z odsetkami złożonymi
ATR42 500	Alenia	Niewłoczna spłata salda zadłużenia (19 621 mln EUR) wraz z odsetkami złożonymi
MD11 LWRP J/S	Alenia	Pożyczka zwrócona w całości
Falcon 2000	Alenia	Niewłoczna spłata salda zadłużenia (5 994 mln EUR) wraz z odsetkami złożonymi
MD11 Winglet	Alenia	Niewłoczna spłata salda zadłużenia (2 188 mln EUR) wraz z odsetkami złożonymi
MD95	Alenia	Zwrot według harmonogramu aż do całkowitej spłaty w 2008 r.
GE90B	Avio	Niewłoczna spłata salda zadłużenia (21 146 mln EUR) wraz z odsetkami złożonymi
GE90 Growth	Avio	Niewłoczna spłata salda zadłużenia (24 309 mln EUR) wraz z odsetkami złożonymi
LPT PW308	Avio	Zwrot według harmonogramu aż do całkowitej spłaty w 2013 r.
Falcon 2000	Piaggio	Zwrot według harmonogramu aż do całkowitej spłaty w 2009 r.
Cabine	Alenia	Niewłoczna spłata salda zadłużenia (15 105 mln EUR)

(382) Jak wspomniano w przypadku większości projektów, których Włochy nie zgłosiły, konieczna była zmiana harmonogramu spłat. W wielu przypadkach saldo zadłużenia winno być zapłacone niezwłocznie. W niektórych innych przypadkach beneficjenci winni zapłacić odsetki, naliczone od roku, w którym osiągnięty został poziom maksymalnej przewidzianej intensywności. W innych przypadkach spłata salda zadłużenia zostanie przyspieszona względem pierwotnego harmonogramu, wynikającego z decyzji o przyznaniu pomocy.

(383) Harmonogramy spłat dotyczące każdego z projektów, o których mowa powyżej, zostały ustalone wspólnie przez Komisję i władze włoskie. W piśmie z dnia 31 lipca 2007 r. władze włoskie zobowiązały się do zagwarantowania przestrzegania warunków spłat dla projektów.

(384) W przypadkach, w których ustalono, że beneficjenci winni dokonać spłaty niezwłocznie, należy rozumieć, że termin na spłatę wynosi dwa miesiące. Termin ten jest uzasadniony faktem, że niektóre elementy pomocy mogły stać się częściowo niezgodne, ponieważ intensywność pomocy była wyższa niż maksymalna dopuszczalna intensywność (tj. intensywność według zasad BiR lub intensywność początkowa w momencie przyznawania pomocy)⁽⁵⁴⁾. Odsetki złożone należy obliczyć od roku, w którym osiągnięta została maksymalna intensywność zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie przepisów wykonawczych do rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady zastosowania art. 93 Traktatu⁽⁵⁵⁾.

(385) Władze włoskie przyznały, że niektóre projekty zawierają elementy pomocy niezgodnej z prawem i obowiązującymi zasadami. Władze włoskie wyraziły zgodę na warunki wskazane w niniejszej decyzji w celu wyeliminowania zakłócenia konkurencji przez skuteczne i niezwłoczne odzyskanie tych środków pomocy.

(386) Po drugie, władze włoskie zobowiązały się do przestrzegania warunków kontrolowania zwrotu niezgodnych pomocy poprzez przekazywanie rocznego sprawozdania na temat zwrotów dokonanych przez beneficjentów, zatwierdzonego przez audytorów.

(387) Umożliwi to Komisji nadzorowanie przestrzegania warunków ustalonych dla każdego projektu. Takie zadania związane z nadzorowaniem nie powodują żadnych dodatkowych kosztów i mają na celu wyłącznie zagwarantowanie przestrzegania warunków ustanowionych w niniejszej decyzji i przyjętych przez Włochy.

(388) Władze włoskie dostarczyły Komisji informacje na temat dekretu z mocą ustawy nr 159/07⁽⁵⁶⁾, na mocy którego kwoty, które Finmeccanica wpłaci na mocy niniejszej decyzji, będą pochodziły z płatności należnych od ENEA –

⁽⁵⁴⁾ Jak wyjaśniono wcześniej odnośnie do metody stosowanej w tym przypadku. Zob. rozdział o charakterze instrumentu pomocowego w motywach 248–259.

⁽⁵⁵⁾ Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1.

⁽⁵⁶⁾ Przekształcony dekret z mocą ustawy z dnia 1 października 2007 r., nr 159, zmieniony przez ustawę nr 222 z dnia 29 listopada 2007 r., opublikowaną we włoskim Dzienniku Urzędowym nr 279 z 30.11.2007.

instytucji publicznej działającej w sektorze energetycznym – w ramach ugody w związku ze sporem z przedsiębiorstwem Finmeccanica, na mocy decyzji Sądu Apelacyjnego w Rzymie.

(389) Komisja na tym etapie nie potrzebuje przeprowadzać analizy, czy operacje wynikające z dekretu DL 159/07 powodują przyznanie nowych pomocy państwa na spłatę niezgodnej z prawem pomocy, stanowiącej przedmiot niniejszej decyzji. Operacje te odbywają się poza zakresem zastosowania niniejszej procedury. Niniejsza decyzja nie wyklucza więc możliwości wszczęcia przez Komisję postępowania wyjaśniającego w sprawie operacji dokonywanych na podstawie dekretu DL 159/07.

(390) Komisja przypomina, że orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich zawiera jasne wytyczne w tym zakresie, które zostały niedawno streszczone w opinii rzecznika generalnego Geelhoeda⁽⁵⁷⁾ w sprawie Lucchini⁽⁵⁸⁾. W tym przypadku wystąpiono do Trybunału Sprawiedliwości o orzeczenie, w trybie prejudycjalnym, czy decyzja sądu krajowego może udaremnić skorzystanie przez Komisję z jej wyłącznych kompetencji w zakresie kontroli zgodności pomocy państwa ze wspólnym rynkiem i ewentualnie nakazać jej odzyskanie.

(391) Z opinii wynika, że państwo ma obowiązek przestrzegania nadrzędności prawa wspólnotowego i wyłącznej kompetencji Komisji w ustalaniu zgodności pomocy państwa ze wspólnym rynkiem. Krajowe decyzje w zakresie pomocy (w formie dekretu z mocą ustawy lub wyroku) nie mogą zastąpić procedury koniecznej dla ważnego przyznania pomocy, która kończy się dopiero w momencie wyrażenia przez Komisję zgody na taką pomoc.

14.7. Wnioski z oceny poszczególnych projektów

(392) Jak wykazano w motywach 248–259, zastosowana metoda gwarantuje, że środki pomocy przyznane na jeden projekt nie przekroczą maksymalnej intensywności przewidzianej w obowiązujących normach. W ocenie pomocy na rzecz dużych projektów BiR intensywność pomocy, tj. jej proporcjonalność, jest jednym z podstawowych aspektów oceny przez Komisję zgodności pomocy.

(393) Komisja sprawdziła ponadto, czy przestrzegano maksymalnej intensywności początkowej. Jeżeli pożyczka preferencyjna, ze względu na sposób wypłaty lub spłaty, osiągnie intensywność pomocy wyższą niż poziom ustalony w momencie przyznawania pomocy, to pomoc przewyższająca poziom intensywności początkowej jest uważana za nową pomoc. Ponieważ taka nowa pomoc byłaby przyznana z wszelkim prawdopodobieństwem po zakończeniu projektu i w każdym razie tylko na skutek opóźnionych spłat, taka nowa pomoc nie będzie miała żadnego skutku zachęcającego dla beneficjenta. Dlatego też pomoc taka nie może zostać uznana za zgodną na podstawie żadnych zasad BiR. Jeśli harmonogramy spłat są opracowane w taki sposób, by zapewnić przestrzeganie

maksymalnej dopuszczalnej intensywności dla tych projektów, wtedy pomoc może być uznana za zgodną.

(394) Komisja zauważa ponadto że jest cechą wspólną dla całego sektora lotniczego fakt, że projekty mają długi okres realizacji i że spłaty dokonywane są przez okres przekraczający nawet piętnaście lat, również ze względu na fakt, że często zyski z projektów pojawiają się dopiero po długim czasie. W przedmiotowym przypadku płatności często zostały rozłożone na wiele lat, a spłaty rozpoczęły się dopiero po upływie ostatniej transzy i trwały przez okres dłuższy niż dziesięć lat. Ogółem średni okres trwania projektów, obliczony od początku do końcowej spłaty, wynosi około osiemnastu lat.

(395) Odnośnie do analizowanych 17 projektów Komisja może więc podsumować, że intensywność pomocy skorygowana według opracowanej metody jest zgodna z warunkami ustanowionymi w mających zastosowanie zasadach.

(396) Wniosek taki wynika z dostępnych informacji i uwzględnienia długiego okresu realizacji projektów.

(397) Komisja była ponadto w stanie ocenić, w odniesieniu do sześciu projektów, co do których wyraziła wątpliwości w ramach pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania, i uwzględniając długi czas, jaki upłynął od realizacji projektów, że zakwalifikowanie działalności w ramach projektów jako BiR było prawidłowe i odpowiadało praktyce stosowanej przez Komisję.

(398) Wreszcie Komisja była w stanie ocenić, że środki pomocy przyznane tym projektom miały skutek zachęcający.

15. DWA ŚMIGŁOWCA OPISANE JAKO ŚMIGŁOWCE WOJSKOWE

(399) Jak wyjaśniły Włochy w swojej odpowiedzi udzielonej w październiku 2005 r., program został wykorzystany do sfinansowania wojskowej działalności BiR. Już w ramach pierwszej decyzji stwierdzono, że jeden z projektów winien był być uznany za projekt wojskowy, a więc winien być objęty zakresem zastosowania art. 296 Traktatu.

(400) Władze włoskie przedstawiły pewne informacje na temat dwóch śmigłowców, wymienionych w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania.

(401) Zainteresowana osoba trzecia przedstawiła pewne uwagi odnośnie do obu śmigłowców.

(402) W skrócie – co do A139 Włochy opisały prace nad śmigłowcem, odnosząc się również do określającego go skrótu, stwierdzając, że prace nad cywilnym śmigłowcem AW139 były realizowane przez Agustę wspólnie z kilkoma partnerami, bez korzystania z jakiegokolwiek pomocy państwa.

⁽⁵⁷⁾ Zob. opinia rzecznika generalnego Geelhoeda w sprawie C-119/05, *Ministero dell'Industria, del Commercio e dell'Artigianato przeciwko Lucchini SpA*, wcześniej *Lucchini Siderurgica*.

⁽⁵⁸⁾ Zob. wyrok z dnia 18 lipca 2007 r. w sprawie C-119/05 *Ministero dell'Industria, del Commercio e dell'Artigianato c Lucchini SpA*, wcześniej *Lucchini Siderurgica*. Dotychczas nieopublikowany w Zb.Orz.

- (403) Zdaniem Włoch Agusta miała natomiast skorzystać z pomocy na projekt śmigłowca wojskowego [...], który miał znajdować się w końcowej fazie projektowania.
- (404) Zainteresowana osoba trzecia stwierdziła, że jej zdaniem A139 jest śmigłowcem całkowicie cywilnym.
- (405) Odnośnie do BA609 Włochy stwierdziły, że udział Agusty w projekcie dotyczył opracowania wirnika typu *tilt-rotor* dla celów wojskowych.
- (406) Zainteresowana osoba trzecia twierdzi natomiast, że ze wszystkich dostępnych publicznie informacji na temat projektu wynika, że BA609 jest śmigłowcem przeznaczonym do celów cywilnych.
- (407) W świetle dostępnych informacji Komisja nie jest w stanie dojść do jakichkolwiek wniosków w sprawie tych dwóch projektów. Komisja zastrzega sobie prawo wezwania Włoch do przedstawienia dodatkowych informacji, by wyjaśnić pewne aspekty projektów przed przyjęciem ostatecznej decyzji. Dlatego też dwa przedmiotowe projekty nie są objęte zakresem zastosowania niniejszej decyzji i będą stanowiły przedmiot odrębnej decyzji.
- (408) W każdym razie sam charakter i cel wojskowy sprzętu nie jest wystarczający, by wykluczyć zastosowanie przepisów wspólnotowych na podstawie art. 296 Traktatu. Taki sprzęt winien być również konieczny do ochrony zasadniczych interesów bezpieczeństwa danego państwa członkowskiego. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości art. 296 winien być interpretowany w sposób restrykcyjny, a zakres jego zastosowania powinien ograniczać się do wyjątkowych, wyraźnie określonych przypadków. Ponadto ciężar udowodnienia, że istnieją warunki do zastosowania odstępstwa, spoczywa na państwie członkowskim.
- (412) Komisja może podsumować w odniesieniu do wątpliwości wyrażonych w pierwszej decyzji o wszczęciu postępowania co do sześciu projektów, że: działalność może być zaklasyfikowana jako BiR, a środki pomocy miały skutek zachęcający dla beneficjentów.
- (413) Komisja może stwierdzić, że instrument pomocowy stosowany w ramach programu pomocy miał postać nieoprocentowanych pożyczek preferencyjnych. Jednak w wielu przypadkach zastosowania instrumentu nie były przestrzegane warunki początkowe i beneficjentom przyznano korzystniejsze warunki.
- (414) Komisji i władzom włoskim udało się ustalić metodę umożliwiającą skorygowanie zbyt wysokich intensywności początkowych i niewystarczająco rygorystycznego zastosowania pomocy.
- (415) Komisja otrzymała od władz włoskich wykaz niezgłoszonych projektów wraz z harmonogramami spłat obliczonych metodą zastosowaną dla każdego projektu.
- (416) Włochy zobowiązały się do przestrzegania harmonogramów spłat dla każdego projektu.
- (417) Włochy zobowiązują się do przestrzegania ustalonych warunków monitorowania pomocy, tj. zapewnienia, że spłaty wymagane niezwłocznie zostaną dokonane w ciągu dwóch miesięcy od daty niniejszej decyzji i że Komisja będzie otrzymywała szczegółowe sprawozdania roczne na temat przyszłych etapów spłat.
- (418) Przyjęcie wykazu projektów nie wyklucza ewentualnego rozszerzenia go o inne projekty, o których Komisja może dowiedzieć się w przyszłości, lub ewentualne projekty, odnośnie do których Komisja może otrzymać dodatkowe informacje.
- (419) Komisja nie jest natomiast w stanie wyciągnąć wniosków co do dwóch projektów wymienionych w drugiej decyzji o wszczęciu postępowania, w przypadku których wyraziła wątpliwości co do ich charakteru wojskowego. Komisja zastrzega sobie prawo wezwania Włoch do przedstawienia dodatkowych informacji w tym zakresie w celu przyjęcia ostatecznej decyzji w bliskiej przyszłości.

16. WNIOSKI

- (409) Uwzględniając wszystkie wyżej opisane elementy, Komisja postanowiła zamknąć postępowanie, o którym mowa w art. 88 ust. 2 Traktatu w odniesieniu do siedemnastu projektów BiR, których Włochy nie zgłosiły i które z tego powodu muszą zostać uznane za niezgodne z prawem.
- (410) Indywidualne środki pomocy przyznane w myśl art. 1 lit. e) rozporządzenia proceduralnego, które winny były być zgłoszone, ale nie zostały, stanowią bezprawną pomoc w myśl art. 1 lit. f) rozporządzenia proceduralnego. W odniesieniu do bezprawnych środków pomocy niniejsza decyzja została przyjęta zgodnie z art. 13 rozporządzenia proceduralnego.
- (411) Jak wynika z art. 13 rozporządzenia proceduralnego, w przypadku decyzji o wszczęciu formalnej procedury dochodzeniowej postępowanie zostaje zakończone w drodze decyzji, podjętej zgodnie z art. 7. Niniejsza decyzja zostaje przyjęta zgodnie z art. 7 ust. 4 rozporządzenia proceduralnego w odniesieniu do wszystkich wymienionych indywidualnych projektów, zgodnie z warunkami spłaty określonymi dla każdego projektu.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Indywidualne środki pomocy przyznane przez Włochy dla projektów BiR w sektorze lotnictwa na mocy ustawy nr 808 z dnia 24 grudnia 1985 r. art. 3 lit. a), wymienione w ust. 2 niniejszego artykułu, są zgodne ze wspólnym rynkiem w myśl art. 87 ust. 3 Traktatu, z zastrzeżeniem konieczności spełnienia warunków, o których mowa w art. 2 i 3 niniejszej decyzji.

Niniejsza decyzja dotyczy następujących projektów:

- a) środki pomocy na rzecz Agusty: projekty A109DEF; A109X; A119 Koala;
- b) środki pomocy na rzecz Aermacchi: projekty DO328; DO328EC; DO328 Panels;

- c) środki pomocy na rzecz Alenia: projekty ATR72; ATR42 500; MD11 LWRP J/S; Falcon 2000; MD11 Winglet; MD95; kabiny ciśnieniowe;
- d) środki pomocy na rzecz Avio: projekty GE90B; GE90 Growth; LPT PW308;
- e) środki pomocy na rzecz Piaggio: projekt Falcon 2000.

Artykuł 2

Republika Włoska zapewnia spełnienie warunków określonych dla każdego z niżej wymienionych projektów i beneficjentów:

- a) środki pomocy na rzecz Agusty:
 - (i) projekt A109DEF – niezwłoczna spłata salda zadłużenia i odsetek złożonych;
 - (ii) projekt A109X – zwrot według harmonogramu aż do spłaty całkowitej kwoty do dnia 31 grudnia 2018 r.;
 - (iii) projekt A119 Koala – zwrot według harmonogramu aż do spłaty całkowitej kwoty do dnia 31 grudnia 2009 r.;
- b) środki pomocy na rzecz Aermacchi:
 - (i) dla projektu DO328 niezwłoczna spłata salda zadłużenia i odsetek złożonych;
 - (ii) projekt DO328EC – zwrot według harmonogramu aż do spłaty całkowitej kwoty do dnia 31 grudnia 2009 r.;
 - (iii) projekt DO328 Panels – niezwłoczna spłata salda zadłużenia i odsetek złożonych;
- c) pomoc na rzecz Alenia:
 - (i) projekt ATR72 – niezwłoczna spłata salda zadłużenia i odsetek złożonych;
 - (ii) projekt ATR42-500 – niezwłoczna spłata salda zadłużenia i odsetek złożonych;
 - (iii) projekt Falcon2000 – niezwłoczna spłata salda zadłużenia i odsetek złożonych;
 - (iv) projekt MD11 Winglet – niezwłoczna spłata salda zadłużenia i odsetek złożonych;

(v) projekt MD95 – zwrot według harmonogramu aż do spłaty całkowitej kwoty do dnia 31 grudnia 2008 r.;

(vi) projekt „kabiny ciśnieniowe” – niezwłoczna spłata salda zadłużenia i odsetek złożonych;

d) pomoc na rzecz Avio:

(i) projekt GE90B – niezwłoczna spłata salda zadłużenia i odsetek złożonych;

(ii) projekt GE90 Growth – niezwłoczna spłata salda zadłużenia i odsetek złożonych;

(iii) projekt LPT PW308 – zwrot według harmonogramu aż do spłaty całkowitej kwoty do dnia 31 grudnia 2013 r.;

e) pomoc na rzecz Piaggio:

(i) projekt Falcon 2000 – zwrot według harmonogramu aż do spłaty całkowitej kwoty do dnia 31 grudnia 2013 r.

Artykuł 3

1. Niezwłoczna spłata winna być dokonana w ciągu dwóch miesięcy od daty przyjęcia niniejszej decyzji według procedur przewidzianych w prawie krajowym, pod warunkiem że umożliwiają one niezwłoczne i skuteczne wykonanie decyzji.

2. Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 794/2004 odsetki od kwoty podlegającej niezwłocznej spłacie mają charakter złożony.

3. W ciągu dwóch miesięcy od notyfikowania niniejszej decyzji Republika Włoska przedstawia Komisji następujące informacje:

- a) łączną kwotę odzyskaną od beneficjentów;
- b) szczegółowy opis środków zastosowanych i planowanych w celu zastosowania się do niniejszej decyzji;
- c) dokumentację potwierdzającą zwrot pomocy.

4. Republika Włoska informuje Komisję o zmianach w środkach krajowych przyjętych w celu zastosowania się do niniejszej decyzji, aż do całkowitego zwrotu środków pomocy, o których mowa w art. 2.

Republika Włoska przedstawia niezwłocznie, na zwykły wniosek Komisji, informacje o środkach przyjętych i przewidzianych w celu zastosowania się do niniejszej decyzji.

Republika Włoska przedstawia również szczegółowe informacje na temat kwoty środków pomocy zwróconych przez beneficjentów i zapłaconych przez nich odsetek.

5. Odnośnie do pomocy, których harmonogram spłat wykracza poza 2008 r., Włochy przedstawiają Komisji roczne sprawozdanie na temat płatności otrzymanych od beneficjentów, zatwierdzone przez audytorów.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Włoskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 marca 2008 r.

W imieniu Komisji

Neelie KROES

Członek Komisji
